

Otvorenie elokovaného pracoviska pri Materskej škole

2. september 2013 bol pre nás veľmi výnimočný deň. Začali sme nový školský rok a stretli sme sa pri veľmi milej udalosti, pri slávnostnom otvorení dvoch elokovaných tried novej materskej školy pre naše deti. Všetkým, ktorí prispeli k tomu, aby sme v prvý septembrový deň mohli privítať deti v nových priestoroch materskej školy, patrí naše srdečné poďakovanie. Každý rok v prírode dozrievajú plody, z ktorých človek má radosť. Želáme si, aby najkrajšími plodmi našej práce boli deti, ktoré v týchto dvoch krásnych triedach prežijú šťastné detstvo pod vedením dobrých a láskavých učiteliek, ktoré spája jedno spoločné: láska k deťom.

Pripomeňme si veľmi stručne niečo z histórie našej materskej školy. Materská škola vo Valaské začala svoju činnosť 1.9.1953 v provizórnom objekte ako jednotriedna materská škola. Od januára 1955 bola zriadená aj druhá trieda a v septembri 1957 aj tretia trieda. Keďže záujem rodičov o umiestnenie detí v predškolskom zariadení bol čoraz väčší, v septembri 1963 sa otvorila v bloku II. na TDH- bývalá pošta, druhá materská škola.

História materskej školy na ulici TDH sa ukončila v roku 1993, kedy boli deti premiestnené do materskej školy, Švermova 8, Valaská. Z trojtriednej materskej školy sme spravili štvortriednu materskú školu. Došlo k miernemu poklesu detí, ale nie na dlho, pretože v roku 1995 sme museli otvoriť aj piatu triedu, a to v priestoroch základnej školy. Záujem rodičov o umiestnenie detí v našom predškolskom zariadení z roka na rok stúpala a my sme museli hľadať riešenie, kde ďalšie deti umiestniť. Preto sa

v roku 2000 otvorila v základnej škole aj šiesta trieda, kde boli naše deti až do konca školského roka 2009. Keďže základná škola prechádzala dôkladnou a celkovou rekonštrukciou, bolo treba opäť začať hľadať riešenie, kde deti umiestniť. V spolupráci s obecným úradom sa nám podarilo deti umiestniť v provizórnych priestoroch klubu dôchodcov, kde naše deti prežili štyri školské roky. Keďže tieto priestory neboli vyhovujúce ani po stránke estetickej, ani bezpečnostnej, ani hy-

gienickej, bolo potrebné znovu hľadať možnosť, kde vybudovať a umiestniť deti, aby sa mohli vzdelávať v dôstojnom prostredí. A zrazu sa riešenie našlo. Pošta požiadala z ekonomických dôvodov vedenie našej obce o premiestnenie doméných priestorov a skrsla myšlienka, využiť priestory po bývalej pošte pre naše detičky. Túto myšlienku od začiatku podporovalo vedenie našej obce a obecné zastupiteľstvo, za čo im patrí naše veľké ďakujem. Cesta od nápadu až po samot-

nú realizáciu nebola dlhá. Pred samotnou realizáciou bolo treba vybrať vhodného kandidáta na vypracovanie projektovej dokumentácie, uskutočniť konzultácie s hygienou, zabezpečiť ohlásenie stavebných úprav a potrebných povolení. S prestavbou sa začalo v januári 2013. Na prácach sa podieľali zamestnanci Valbytu – Valaská, zamestnanci VPP, ale aj subdodávateľské firmy. Pomohli aj rodičia pri montáži nábytku, ale aj samotné pani učiteľky, ktoré pripravili triedy tak, aby deti mohli nastúpiť do materskej školy v prvý deň školského roka.

*Mgr. Iveta Babčanová,
riaditeľka MŠ*

Foto: Barbora Strmeňová

ĎALŠIE STRETNUTIE POSLANCOV SO STAROSTOM OBCE

Zástupca starostu obce zvolal na deň 4. septembra 2013 pracovné stretnutie poslancov obecného zastupiteľstva so starostom obce. Stretnutia sa zúčastnili poslanci OcZ, starosta obce, prednosta obecného úradu, hlavný kontrolór, konateľ Valbytu s.r.o. so svojou pracovníčkou a prizvaný hosť Ing. Longauer.

Úvodom stretnutia, všetkým prítomným, pani Poldaufová – pracovníčka Valbytu s.r.o. predložila a vysvetlila analýzu platieb za nebytové priestory v obci. Táto analýza bola podkladom pre poslancov na prijatie uznesenia OcZ o výške nájomného za nebytové priestory. Zmena nájomného príde do platnosti od 01.1.2014. Pri tomto bode odporučili poslanci starostovi obce zvolať valné zhromaždenie spoločnosti a riešiť dlhodobú stratu spoločnosti.

V nasledujúcom bode Ing. Longauer oboznámil prítomných so zámerom vybudovať náučný bankský chodník v katastri obce Valaská - časť Piesok.

V ďalších bodoch, podľa programu rokovania, vzniesli poslanci otázky a požiadavky pre starostu

obce a prednostu OcÚ:

- príprava VZN na rok 2014 o nakladaní s komunálnymi odpadmi,
- prehodnotenie nájmu nebytových priestorov,
- otázky občanov pre poslancov predložené v predchádzajúcich zasadnutiach OcZ,
- mailová korešpondencia zaslaná poslancom.
- Prednosta OcÚ predložil analýzu príjmovej a výdavkovej časti za komunálny odpad roku 2012, ktorá bude tvoriť podkladový materiál pre tvorbu VZN v 2014.
- Starosta obce informoval poslancov OcZ o obsahu materiálov, ktoré budú prerokované v nasledujúcom OcZ 18.9.2013:
- hospodárenie obce za obdobie I.-VI.2013,
- rozpočtové opatrenia v právomoci starostu obce,
- ďalšia zmena rozpočtu roku 2013,
- majetkové záležitosti,
- udelenie súhlasu na zriadenie prevádzky pre triedenie odpadu v časti Piesok.
- Veľká pozornosť bola venova-

ná diskusii, do ktorej sa zapojil takmer každý poslanec a bola adresovaná obecnému úradu. Z diskusie vyberáme:

- Ing. Bánik – odpredaj bytov, kamerový systém, interná smernica vyberania poplatkov, chatová osada Bystrá – znečistenie, oprava oporného múra cesty ulice Pod Hrbom, nahlásenie poruchy vpuste dažďovej vody na ulici Pod Hrbom, návrh, aby ZŠ Valaská niesla čestný názov po profesorovi Šimanovi, možnosť zlúčenia ZŠ s MŠ,
- p. Pastírová – informácie o činnosti sociálno - zdravotnej komisie, návrh na vyčistenie chatovej oblasti Bystrá, zákonná povinnosť čistenia septikových (časť Piesok), vymáhanie škôd a pohľadávok neplatičov riešiť prostredníctvom exekútorov, v kluboch dôchodcov zaviesť merače tepla a vody,
- p. Krupa - informácie o činnosti komisie výstavby, územného plánovania, životného prostredia a poľnohospodárstva, možnosť odpredaja nehnuteľnosti Ing. Nikla „Na studničke“ do vlastníctva obce,
- Mgr. Karak – informoval o činnosti komisie kultúry, školstva,

mládeže a športu, upozornil na možnosť zmeny režimu verejného osvetlenia a nutnosť opravy miesta autobusovej zastávky Za ulicou, upozornil na aktuálnosť oznamovacích tabúľ na Námestí 1. mája – ich užívateľa,

- p. Štubňa – informácie o činnosti finančnej komisie,
- p. Sedliak – vyčistenie kanalizácie na Piesku pri dome p. Mihála, zabezpečenie kanalizačného poklopu pri dome rodiny Tóthovej.

Na záver stretnutia starosta obce, za prítomnosti poslancov, otvoril obálky s cenovými ponukami doručenými na OcÚ na základe vypísaných dvoch výberových konaní na výber bezpečnostnej služby a prenájom nebytových priestorov.

Po celom rokovaní, ktoré končilo v neskorých večerných hodinách, zástupca starostu obce poďakoval prítomným za aktívny prístup a účasť na pracovnom stretnutí.

Vážení spoluobčania, aj naďalej vás budeme informovať o stretnutiach poslancov OcZ so starostom obce prostredníctvom Valaštianskeho hlásnika.

Ing. Peter Bánik
zástupca starostu obce

ZLODEJI

Týmto príspevkom do našich obecných novín chcem upozorniť na našich neprispôbitých občanov, ktorí sa nehanbia drzo kradnúť už aj prádlo, ktoré sa suší na balkónoch, prípadne hrnce, ktoré sa tam chladia. Majú toľko drzosti, že im vôbec neprekáža, že v byte, kde z balkóna kradnú, sa svietia a majitelia nespia. Neváhajú roztrhať aj prádlové šnúry, ktoré sú s oceľovým lankom. Mne tak ukradli 2 kusy trojštvrťových nohavíc, jedny krátke nohavice a tričko. Keďže som zlodēja vyrušila, nestihol ukradnúť všetky veci. Žiaľ, nemám len škodu na ukradnutých veciach, ale musela som si kúpiť novú prádlovú šnúru a keďže mám zdravotné problémy, nedokážem si ju sama natiahnuť, musela som poprosiť suseda, aby mi to urobil. Veci, ktoré mi ukradli, určite spoznám, nakoľko som si ich upravovala a také tričko sa tu kúpiť nedá.

Napriek tomu nechápem, prečo kradnú veci zo šnúry, keď majú možnosť vybrať si veci aké chcú v materskej obci Valaská v zberni, kde ľudia dávajú veci na obliečenie, ktoré už nepotrebujú. Alebo by bolo hádam najlepšie nechať na šnúrach schnúť prádlo podľa ich potrieb, aké im vyhovuje aby sa nemuseli unávať ísť tak ďaleko? Alebo azda máme začať kradnúť všetci aby sme sa my prispôbili im?

Kedy bude tomu už konečne koniec a poriadni ľudia nebudú sa báť vyjsť pomaly aj na ulicu?

S.J.

PREDÁM 1-izbový byt vo Valaskej

Predám pekný 1-izbový byt vo Valaskej na námestí nad Perlou na 3. poschodí. Byt je z väčšej časti zrekonštruovaný. Cena dohodou. T.č.: 0908479723.

Mnohí to nazývajú atrakciou našej obce. Pristavia sa pri tom najmä návštevníci Valaskej a krúčia hlavami. Niektorí sa pri nich aj odfočia – na pamiatku. My sme si na „ozdobu“ námestia za dlhé roky zvykli. Áno, sú to tieto dve vitríny, kde sa propagujú strany upadnuté do zabudnutia. Nie je ani predvolebná kampaň, ale oni sú tu, celoročne a na večné časy. Robia si medvediu službu. Veď také výtvyry by zahanbili aj malých nástenkárov na 1.stupni školy.

Márne sa už rok snažím apelovať na obecný úrad, aby s tým niečo urobil. Aj poslanci sa dohodli, že priestor pre politické strany bude k dispozícii tri týždne pred voľbami. Ja sa za tieto dve vitríny, ako občan a poslanec hanbil a hanbil by som sa, aj keby som nedajbože bol hneď ich sympatizantom.

Čo vy na to?

Foto a text :Ivan Karak

Uvítanie do života najmladších „občiankov“

Streda 18. septembra 2013 bola sviatočným dňom pre rodičov s najmladšími detičkami, ktoré sa narodili v tomto roku. Hrdí oteckovia, šťastné mamičky, vyparadené ratolesti, najmladšie ešte v perinke, zaplnili spolu s ďalšími hosťami celú obradnú sieň pri Obecnom úrade vo Valaskej.

V úvode pozdravili našich najmenších Katka Kureková a Livka Ďuricová - žiačky ZŠ recitáciou a melódiou, ktorú vylúdila na zobcovej flautičke Stelka Semančíková, žiačka ZUŠ. K rodičom novonarodených ratolestí sa prihovril pán starosta Ing. Juraj Uhrin. Jemný, mäkký hlas a ako vždy excelentný prednes pani učiteľky Mgr. Márie Pacerovej, podfarbený krásnou hudbou a spevom pani učiteľky ZUŠ Marty Škantárovej umocnili atmosféru tohto stretnutia.

My, rodičia detičiek sme svojim podpisom do pamätnej knihy dali sľub, že ich budeme s láskou a obetavosťou vychovávať. Ďakujeme za milú pozornosť a stretnutie, kde sme mali možnosť vidieť budúcich spolužiakov našich detí a rodičov, s ktorými sa budeme stretávať na rodičovských združeniach.

Mgr. art. Adriana Bundová
Foto: Barbora Strmeňová

Blahoželáme k novému školskému roku

*Keď zlatistý september zaklopal na dvere
a leto nadobro odchádza od nás,
otvorne vedomostiam tie vzácne školské dvere,
lebo za nimi si každý nájde ten správny obraz.*

Práve tento verš nám pripomenul čas, keď sme pred niekoľkými dňami videli, ako naše deti so svojimi rodičmi kráčali v ústrety menšej, či väčšej, ale predovšetkým našej škole. Škole, ktorá svojimi vedomosťami bola zdrojom informácií v meniacich sa podmienkach vzdelávania, aby vychovala osobnosti, ktoré preslávili našu obec vo svete.

S touto skutočnosťou sa vždy, ale aj teraz na začiatku nového šk. roku skladáme pred náročnou prácou pedagogických pracovníkov, vedením škôl za to, že svojich zverencov pripravujú na úspešné uplatnenie sa v spoločenskom živote a dbajú, aby sa nezabudlo, že škola je výchovno - vzdelávacia inštitúcia, ktorá zabezpečuje komplexný rozvoj novej generácie tak po stránke formatívnej – výchovnej,

ako aj po stránke informatívnej – vedomostnej. Plne si uvedomujeme, že ak je dieťa zodpovedne vedené svojimi rodičmi a túto výchovu umocňuje aj školské prostredie, bude si uvedomovať spolupatričnosť ku kultúrnym hodnotám toho národného, ktorý vytvorili predchádzajúce generácie.

Želáme žiakom dostatok energie pozorného vnímania učiteľov. Želáme všetkým škôlkarom, študentom a učiteľom, všetkým zainteresovaným, aby škola bola tým úžasným priestorom, kde dochádza k stálemu hľadaniu všetkého zmysluplného, čo by v človeku malo zostať na - trvalo. Budme hrdí na naše národné a jazykové sebavedomie. MO Matice slovenskej, ktorej ste všetci kolektívnymi členmi, Vám na začiatku nového školského roka 2013/2014 úprimne želá pevné zdravie, veľa úspechov a napriek rôznym problémom nech aj naša materská, základná, umelecká a špeciálna škola je základom života.

S vdakou a úctou MO MS vo Valaskej

Detský ranč

Začal nový školský rok a s ním aj pokračovanie implementácie prvkov hipoterapie do vyučovacieho procesu na našej škole. Pedagogicko-psychologického jazdenie, ktoré s našimi deťmi robíme na ranči Čierny Hron už prináša prvé úspechy.

Citový vzťah k zvieratám má kladný vplyv na deti. Deti sa na prácu s koňom tešia, dokážu sa uvoľniť. Prežívané emócie sú väčšinou silným motivačným efektom, ktorý prispieva na zvládnutie agresie, zábran a prispievajú k lepším vyučovacím výsledkom. Kôň zlepšuje schopnosť prispôbovať sa, sústrediť sa a zároveň zamestnáva všetky zmysly. Jazda

na koni taktiež dodáva sebadôveru a zlepšuje ich komunikačné schopnosti.

Aj vďaka finančnej pomoci Banskobystrického samosprávneho kraja sa nám darí realizovať aktivity s koňom. Poďakovanie

patrí aj pánovi Kardhordóvi, majiteľovi ranča, ktorý sa stará o koníky a robí s nami hipoterapiu.

Iveta Setvákova, z. r. OUI a PŠI

Biologický a entomologický krúžok opätovne po prázdninách začína svoju činnosť

Na našej škole funguje **biologický krúžok** už tretí rok. V tomto školskom roku bude navštevovať krúžok **17 detí** z našej školy. Deti sa naučia bližšie spoznávať jednotlivé triedy stavovcov, ich znaky a vlastnosti, či jednotlivé príklady živočíchov. Spoločne zrealizujeme aj 3 výlety do blízkeho okolia.

Samozrejme, budeme sa pripravovať aj na biologické olympiády, v ktorých sme boli v minulom školskom roku veľmi úspešní. Za zmienku stojí, že v okresnom kole v Brezne z **10 vydaných** diplomov žiakom našej školy, čo považujem za ich veľký úspech a zároveň aj výraznú reprezentáciu našej školy a biológie ako takej.

Entomologický krúžok funguje o rok kratšie ako biologický. No napriek tomu sa môžu **8 členovia** pochváliť Entomologickou výstavou na obecnom úrade vo Valaskej. V tomto školskom roku sa naučíme prepravovať krídlatý hmyz, a zároveň si povieme opätovne aj o ochrane významných bezstavovcov. Istotne navštívime nejakú entomologickú výstavu v blízkom okolí, na ktorej sa budeme inšpirovať novými nápadmi.

Touto formou chcem všetkým členom, či už biologického, alebo entomologického krúžku zapriať veľa síl v práci, rozvahy, múdrosti a dobrých nápadov.

*PaedDr. Matúš Magera
Vedúci biologického a entomologického krúžku*

TRINÁŠŤ CIEST

...o našom putovaní naprieč storočiami

Skončilo sa šieste leto našich zuš-kársnych výprav za krásami sveta. Znovu to boli miesta viac -či menej vzdialené, znovu to boli výpravy do čias nedávnych i tých zahmlených v diaľke tisícročí a rovnako to znovu bolo jedno veľké spoločné dobrodružstvo. Počas prázdninových mesiacov sme sa vybrali na trinásť výprav a keďže viaceré z nich boli viacdnové, strávili sme počas nich osemnásť úžasných dní plných dojmov, ktoré v nás budú rezonovať ešte dlho po tom, ako padne na zem posledný jesenný list. Každý jeden z týchto výletov bol by obsahom toho, čo sme videli a spoznali na samostatnú publikáciu. Preto mi napadlo, že tentoraz nebudem opisovať každú jednu z našich ciest, ale zoradím naše tohoročné ciele, ponúknem Vám takpovediac cestu naprieč storočiami...

Na počiatku čias

Na Slovensku máme to obrovské šťastie oproti mnohým iným kútom sveta, že je tu nielen výnimočne rozmanitá príroda a prostredie, ale zároveň do dávnych čias siahajúca história, písaná osudmi ľudí, ktorí si tento kraj zamilovali už pred tisícami rokov. Tok dejín, prichádzajúcich i záhadne miznúcich národov, veľké udalosti dejín i malé osudy ľudí, to všetko nám tu v srdci Európy zanechalo svoje stopy. Našou prvou zastávkou na ceste dejinami bolo archeologické nálezisko v Nižnej Myšli. O tomto pravom hradisku, ktoré bolo svojho času jedným z najväčších „miest“ strednej Európy, som mnoho počul a čítal, už dávnejšie som plánoval, že ho spolu so žiakmi navštívime. Približne v období 1700 až 1400 pred Kristom tu žil národ, ktorého meno a jazyk sa stratili v prachu dejín, no vďaka svojej jedinečnosti zvykov a osobytostí v tvorbe keramiky dnešní bádatelia odlišili toto spoločenstvo od ostatných pomenovaním „Otomanská kultúra“. Stopy tohto národa, ktorý tu žil 700 rokov pred tým ako Biblický Dávid ďaleko za morom na juhu porazil Goliáša, sa postupne našli aj na iných miestach strednej Európy, no toto hradisko svojou rozlohou ďaleko presahuje všetky ostatné. Rovnako ako tento národ z neznáma prišiel, do neznáma sa aj vytratil. Jeho stopy sa strácajú naraz na všetkých miestach, väčšinou náhlym opustením a spustnutím obydlí pripadne v nánosoch črepín a popola, čo hmlisto naznačuje dramatický koniec tejto dávnej civilizácie. V miestnom múzeu, ktoré vzniklo v budove bývalej základnej školy, sme mohli vidieť neskutočné množstvo keramických ale aj kovových artefaktov napovedajúcej o vyspelosti a estetickom čítení tohto národa a v blízkosti stále prebiehajúcich výskumov sme navštívili zrekonštruovanú zrubovú usadlosť postavenú podľa nálezov z tých čias. Na chvíľu sme sa tak mohli fyzicky ocitnúť v oných dávnych časoch tohto strateného národa...

Nasadnúc do neskutočného stroja času sa ocitáme o tisíc rokov neskôr -v siedmom storočí pred Kristom na opačnom konci Slovenska, v pohorí Malých Karpát. V blízkosti obce Smolenice sa nachádza také množstvo zaujímavostí, že sme tu strávili celý jeden deň a ani tak sme zďaleka nespoznali všetko. Navštívili sme hrad Červený kameň, jaskyňu Driny -jednú na západnom Slovensku a jedinečnú svojho druhu vôbec, keďže jej krásu nevytvoril podzemný tok ale výhradne priesaková voda, videli sme Smolenický zámok, no naším hlavným cieľom bolo ďalšie z veľkých pravekých hradísk -Molpír. Podobne ako hradisko v Myšli

a toto bolo svojho času najvýznamnejším v okolí a z mnohých nálezov vysvitá, že priamo „hlavným mestom“ širokého regiónu. Podobnosť je aj v tom, že ani tu nevieme, ako sa volal národ, ktorý tu žil, a na dôvažok -akoby sa história po tisícročí zopakovala, aj na tomto mieste sa po troch storočiach rozkvetu skončil osud sídla a jeho obyvateľov náhlou apokalypsou, ktorá prišla nečakane a až do čias výskumov vymazala tento národ z dejín.

V miestnom múzeu v blízkosti kostola si návštevník môže pozrieť nálezy z oných dávnych čias slávy i skazy a potom prechádzajúc tromi nádvoriami rozsiahleho hradiska zažiť aspoň vo fantázii, čo všetko sa tu odohralo. Prechádzali sme pomedzi múry a predstavovali sme si, aké to tu mohlo byť za čias slávy, no i to, ako asi vyzeral dramatický zánik hradiska v 4. storočí pred Kristom, kedy ho napadli a pravdepodobne s obrovskou presilou doslova v jednom okamihu zničili bojovníci národa Skýtov, o ktorých už v starom Grécku kolovali hororové legendy. To, že to boli Skýti, ktorí stáli za skazou tohto miesta, sa zistilo podľa streliek šíпов nájdených v hradisku. Len čo tadiaľto pohroma prešla, dokazujú nádoby či iné predmety, zanechané na mieste, kde sa naposledy použili či použít mali a už nestihli a napokon o veľkosti pohromy svedčí fakt, že od následného požiaru sa ešte aj skaly múrov hradieb roztavili a spiekli do celku... Pre niekoho hluché kameňe uprostred lesa, pre iného hlasní svedkovia doby a GENIUS LOCI -duch miesta, vyžarujúci zažitú skúsenosť slávy, radosti, dávnej lásky či absolútnej katastrofy a následného nového začiatku života iného národa, ktorý ani netušil, na aké miesto prišiel, aby tu zažil svoje vlastné vzostupy a pády...

Jedným z podobných miest dýchajúcich pravekom, ktoré sme toto leto navštívili, bola lokalita pri Dúbravke neďaleko Bratislavy. Aj toto miesto zažilo mnohé prichádzajúce a znovu miznúce národy, no tu, na rozdiel od predchádzajúcich dvoch našich pravekých cieľov bolo osídlenie nepretržité až do čias Rímskej ríše.

LIMES ROMANUS -na hranici civilizácií

Práve z čias Ríma, kedy Dunaj tvoril prirodzenú hranicu, deliacu antický svet od sveta divokých kmeňov na sever od rieky, pochádza stavba Rímskych kúpeľov, ktorých základy si

tu návštevník môže pozrieť. Zvláštnosťou tohto miesta je, že leží pomerne ďaleko na sever od bezpečných hraníc a tým svedčí o dobe svojho vzniku, kedy Marcus Aurelius porazil germánske vojská a v mierovej zmluve presadil výstavbu Rímskych usadlostí za hranicou. Časy Ríma, miesta pamätajúce jeho rozkvet i krušné chvíle bojov o zachovanie ríše sa nám stali toto leto cieľom ešte mnohokrát. Či už to bol Devín, kde sa našli základy najstaršej kresťanskej svätyně na Slovensku pochádzajúcej zo 4.storočia, alebo Rímsky tábor Kelemantia v Iži pri Komárne a dva slávne lapidária v slovenskom Komárne a maďarskom Komárome, to všetko sú miesta dosiaľ vyžarujúce atmosféru svojich zabudnutých čias.

Tu by som sa na chvíľu zastavil pri našej do-

teraz najodvážnejšej a najdlhšej zuš-kárskej výprave zo začiatku augusta. Na tri dni sa nám vtedy stalo domovom Štúrovo, odkiaľ sme robili okružné cesty za rímskymi pamiatkami severného a stredného Maďarska. Či už Limitná pevnosť Tokod, ktorá po odchode Rimanov slúžila ako útočisko kresťanským osadníkom v nebezpečnom čase sťahovania národov, alebo niekdajšie mesto GORSIUM HERCULIA v blízkosti jazera Balatón, ale aj mnoho iných v nás prebúdzalo pocit, akoby sme sa ocitli niekde v Taliansku. Za zmienku určite ešte stojí hrad v meste Tata, na ktorom je rozsiahla zbierka antických nálezov vrátane rímskej miestnosti s nádhernými freskami. Tú zrekonštruovali z fragmentov omietky nájdených v ruinách jedného z mnohých provinčných domov, ktoré sa tu našli. V meste Tata sa nachádza ešte jedna zaujímavosť, súvisiaca tak trochu aj s Rímom. Je ňou anglický park postavený v 18. storočí. V duchu vtedajšej módy tu postavili akúsi umelú tajuplne pôsobiacu ruinu, v ktorej použili gotické a románske fragmenty z neďalekých rozvalín kláštora, ale aj viacero rímskych sarkofágov a náhrobných stél jasne patriacich do sveta antiky.

TEMNÝ I ŽIARIVÝ STREDOVEK

V myselnom stroji času opäť letíme naprieč storočiami a prichádzame do čias, kedy Rím nadobro stratil svoju moc, a tu u nás v strednej Európe nastali nepokojné časy formovania nových národov a krajín. Samozrejme, že by nebolo správne obísť Veľkú Moravu, a tak

Jedna z našich ďalších ciest do Maďarska nás zaviedla na východ krajiny k hradom Boldogko a Fuzer. Prvý z nich je zaujímavý tým, že každý rok v jeho expozícii niečo pridajú či vylepšia, a tak vždy keď tam smerujem, teším sa tam ako na úplne nové miesto. Druhý hrad -Fuzer, kedysi patriaci aj známej Alžbete Bathory, ktorá sa tu podľa miestnej legendy aj ukrývala, je pre zmenu unikátnou gotickou stavbou na osamelej bielej skale s náhornou plošinou. Postavený bol v 13. storočí

spomeniem našu cestu k pamätným miestam starých Slovanov na Devíne, alebo ku kostolíku sv.Margity v Kopčanoch. Je to najstarší stojací kostol na Slovensku, pamätajúci si ešte časy príľahlých Mikulčíc ako cirkevného, politického a kultúrneho centra našich predkov. Len šťastiu a polohe na okraji tohto kedysi veľkého mesta vďaka táto nevelká no významná stavba za to, že prežila zánik Veľkej Moravy i všetky ostatné zvraty dejín. Keďže sa naším fiktívnym strojom času dostávame do čias Uhorska, vrátim sa ale ešte k našej ceste po krajine našich južných susedov. Počas tej trojdňovej cesty Maďarskom sme sa nevenovali len časom Ríma. Viacero miest, ktoré sa tu nachádzajú, by bolo veľkou škodou ne navštíviť a aj keď som tam už niekoľko krát pred tým bol, sú to tak úžasné pamiatky, že sa ich oplatí vidieť aj storáz -zvlášť, keď ich môžem ukázať ďalším ľuďom... Z miest, hovoriacich o našich spoločných dejinách, ktoré sme vtedy

v Maďarsku navštívili, spomeniem napríklad ruiny románskeho kláštora v Zsambeku, neďaleko Budapešti, ktorý v dvanástom storočí na pozvanie kráľa Bela III. založili rehoľníci zo západného Francúzska, hrad a baziliku v Ostrihome či zrekonštruovaný gotický palác kráľa Mateja Korvína vo Visegrade. Svojho času bol kráľovským sídlom a až do čias, kedy toto územie spolu s veľkou časťou Slovenska obsadili Turci, sa tu diali všetky dôležité rozhodnutia kráľovstva.

staré a budovať nové -moderné pevnosti pre prípad návratu Mongolskej pohromy. Výhľad z tohto hradu do širokého okolia nížin, ktoré kedysi chránil, nás uchvátil, no zároveň sme si v duchu predstavili, aké by to bolo ocitnúť sa v roli vtedajších obyvateľov a vidieť okolie nie očami turistu ale opatrným a pozorným pohľadom obrancov hradu...

PO STOPÁCH SPIŠSKEJ GOTIKY

S dobou tesne po odchode Mongolov a následnej obnovy zdevastovanej a takmer vyludnenej krajiny súvisí aj ďalšia z našich letných ciest. V polovici augusta sme podnikli výpravu za pamiatkami Spišskej gotickej cesty. V 13.storočí sem postupne na pozvanie kráľa Bela IV. prišlo množstvo osadníkov z Nemeckých krajín, čo okrem iného podnietilo vznik opevnených miest po celej krajine, no zvlášť na Spiši vytvorilo priestor na vznik tunajšieho fenoménu -spišskej gotiky. Jeden deň je málo na prejdienie všetkej nádhery, čo tu na malom kúsku zeme je, no aj tak sme stihli spoznať neuveriteľné množstvo pamiatok. Či už to bol Spišský hrad, radnica a chrám v Levoči s oltárom svetoznámeho

majstra Pavla alebo nádherné kostoly v Spišskej Sobote a Spišskom Štvrtku, komplex v Kapitule či slávny kostolík v Žehre, zapísaný aj v zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, rovnako ako mnoho iných miest toho zaujímavého regiónu -to všetko nás akoby vtiahlo na čas toho dňa do svojej tajupnej, no vznešenej atmosféry gotiky...

SPOD ŠTETCA PRÍRODY

Našími cieľmi neboli len kultúrne a historické pamiatky, ale aj krásy prírody, ktorých rozmanitosť a hustota na našom malom Slovensku udivuje a láka snáď všetkých okrem nás, ktorí sme tu doma. Niekoľko našich ciest smerovalo práve k miestam z dielne výtvarníčky prírody. Z podzemnej ríše to bola napríklad už spomínaná jaskyňa Driny v Malých Karpatoch, ktorú objavil syn slávneho Štefana Baniča -vynálezcu padáka alebo Belianská jaskyňa v Tatrách so svojimi obrovskými priestormi plnými tých najzvláštnejších tvarov a zákutí vytvorených vodou.

V podstate s vodou súvisia aj naše ďalšie dva výlety. Prvý bol koncom júla -prechod Jánošíkovými dierami, kde voda zápasiac so skalami roklín podobne vytvorila prazvláštne mikrosvety. Ten deň sme zavřili výstupom na Veľký Rozsutec, ktorý už z dialky svojou pompéznosťou láka odvážlivcov no celú svoju krásu i nebezpečenstvo ukáže až tesne pod vrcholom. Druhou podobnou cestou za svetom vód v roklinách bol výlet na Kláštorisko v Slovenskom Raji. Prešli sme roklinou „Suchá Belá“, aby sme sa ocitli na mieste ruín starobylého a svojho času významného kláštora. Cesta späť na Podlesok nás viedla Prielomom Hornádu, kde opäť voda dokázala svoju prevahu nad skalným masívom a vytvorila takú rozprávkovú krajinu, ktorej názov „Prielom“ je naozaj príznačný...

O začiatkoch a koncoch

Všetko má svoj začiatok a pre správnosť fungovania sveta aj svoj koniec. Na mnohých miestach našich tohoročných výprav sme často vnímali práve túto odvekú pravdu. Všetky tie úžasné miesta dýchajúce históriou vzostupov a pádov zažili svoj začiatok, časy slávy a napokon zánik a zabudnutie.

Aj toto leto malo presne vymedzený čas trvania, no my výtvarníci zo ZUŠ-Valaská sme sa ho pokúsili prežiť tak, aby sme na jeho konci nemali ani z jedného týždňa pocit, že bol premarňený.

Posledná fotografia pri starobylých múroch v lúčoch zapadajúceho slnka, posledná prestávka na pumpe cestou domov v predvečer posledného dňa prázdnin i balenia sa do školy... a koniec.

Tento koniec bol však ako mnoho iných len začiatkom niečoho nového -prinajmenšom nového školského roku, na ktorý máme veľa nových výtvarníckych plánov a, samozrejme, je to aj začiatok plánovania toho ďalšieho -už v poradí siedmeho leta, ktoré bude opäť plné zážitkov a v mnohom ešte bohatšie na poznanie...

Vedúci výtvarného odboru Mgr. R.Turňa

Dni obce Valaská

Zdravie. Mnohokrát si jeho význam uvedomíme len vtedy, keď nám prestane slúžiť. Vtedy sa ukáže holý fakt, že zdravie je to najcennejšie, čo človek má a ľudský život predstavuje absolútne a nemerateľné hodnoty. Je dôležité, aby sme v dnešnej uponáhľanej a hektickej dobe a pri každodenných povinnostiach a starostiach vedeli spomaliť a začali myslieť na svoje zdravie.

Možno pohybom, zdravým životným štýlom, ale aj myslením a celkovým postojom k životu. Nad touto potrebou sme sa zamysleli aj my – organizátori Dní obce Valaská. Nevedeli sme do akej miery sa občania zapoja do športovania, ale nakoniec sme radi, že záujem o športovanie mali všetky vekové kategórie od seniorov až po detičky, ktoré samé ešte nedokážu súťažiť a potrebujú pomocnú ruku od svojich rodičov.

Podujatie bolo náročné na celkovú organizáciu, preto chcem všetkým, ktorí sa v akejkolvek miere a forme zapojili a pomohli, srdečne poďakovať.

Danka Králiková

Športové hry seniorov

Naša ZO JDS každoročne pripravuje pre svojich členov posedenie pri gulášoch a speve. Na tento deň, myslím si, že sme sa vždy tešili, čo sa ukázalo aj na účasť. Tohto roku bolo naše posedenie o to zaujímavejšie, že sa uskutočnilo v rámci „Dní obce Valaská“. Trvali tri dni od 19. septembra do 21. septembra. Vo štvrtok 19. septembra sa uskutočnil náš športový deň s účasťou 60 členov. Samotnej súťaže sa zúčastnilo 14 žien a 8 mužov v troch disciplínach. Muži: vrh guľou, hod granátom na cieľ a kop do brácky.

Ženy: hod loptou na cieľ, hod kriketovou loptičkou a kop do brácky.

Stretnutie sa začalo o 10.00 hodine. Podujatie otvorila predsedníčka ZO JDS vo Valaskej - Mgr. Eva Kúdelková, ktorá privítala nielen členov organizácie, ale aj hostí - Ing. Juraja Uhrina - starostu obce, Ing. Petra Bánika, zástupcu starostu obce, predsedníčku OV JDS - Mgr. Vierku Pernischovú, zástupcu BBSK - p. Jozefa Tokára, zamestnankyne OcÚ a nesmiem zabudnúť ani na deti a pani učiteľky z MŠ, ktoré prišli povzbudiť súťažiacich.

Víťazi dostali pekné diplomy, ktoré im odovzdali predsedníčka ZO JDS, starosta obce, prítomní hostia a tiež podpredseda ZO JDS - pán Mirko Mihok, ktorý súťaž zorganizoval.

Po športe začalo posedenie pri dobrom gulášoch, za ktorý ďakujeme páňovi Štubňovi a jeho zamestnancom. A pri hudbe

s harmonikou, na ktorej hrala p. Magdaléna Lehocká sme si posedeli, zabavili sa, zaspievali a spokojní odchádzali domov. Tiež chceme poďakovať hostinskému pod Úbočou p. Bachratému, ktorý nám poskytol priestory sály, pretože počasie už nebolo také priaznivé, aby sa posedenie dalo uskutočniť von a tiež za ostatné príslušenstvo a službu, ktoré sme potrebovali. Dúfam, že mi dajú všetci zúčastnení za pravdu, lebo sme opäť prežili jeden pekný spoločný deň.

Helena Tóthová
Foto: Barbora Strmeňová

Výsledky víťazov:

Ženy
Hod loptou na cieľ

1. Lehotská Magda
2. Medved'ová Marta
3. Bursová Ľudmila

Turnaje medzi školami

V piatok 20.9.2013 sa v rámci „Dní obce Valaská“ uskutočnili turnaje vo volejbale a futbale medzi ZŠ Valaská a OUI Valaská.

Na volejbal sme využili telocvičňu v OUI. Turnaja sa zúčastnili 2 družstvá zo ZŠ a 2 družstvá z OUI. Hralo sa na dva víťazné sety. Vládla veľmi dobrá a priateľská nálada. Každý zápas bol iný, vznikli aj veľmi napínavé momenty. Na 3. mieste sa umiestnilo družstvo žiakov OUI, na 2. mieste žiačky ZŠ a víťazmi sa stali chlapci z OUI. Okrem učiteľov OUI (M. Höger, I. Setvákova) patrí vďaka aj J. Kriváňovi, ktorý nám odpískal viacero zápasov.

Futbalový turnaj sa odohrával na multifunkčnom ihrisku. Zišlo sa tu spolu 5 družstiev (3 zo ZŠ Valaská a 2 z OUI Valaská). Zápasy písal p.u.č. Diabelko. Po vzájomných zá-

pasoch bolo poradie nasledovné: 1. miesto- ZŠ Valaská, 2. miesto OUI Valaská, 3. miesto ZŠ Valaská.

Volejbalové a futbalové družstvá sa v závere podujatia spolu stretli na multifunkčnom ihrisku, kde pán starosta slávnostne odovzdal diplomy najlepším družstvám a všetkým účastníkom sladké odmeny.

Akcia medzi školami bola vydatrená, ukázalo sa, že záujem o šport a pohyb medzi mladými v našej obci je, len ich treba správne motivovať a ukázať im možnosti realizácie. A k tomu, aby sme mládež pritiahli k športovým aktivitám, môžeme prispieť vo veľkej miere my- dospelí (rodičia, učelia, tréneri, nadšenci,...) svojím záujmom o plnohodnotne využité čas detí.

Mgr. Janka Pohorelcová

Kop do brácky

1. Bursová Ľudmila
2. Lehotská Magda
3. Medved'ová Marta

Hod kriketovou loptičkou

1. Lehotská Magda
2. Kvačkajová Marta
3. Kramlová Anna

Muži

Hod granátom na cieľ

1. Pitoňák Štefan
2. Babčan Peter
3. Kramla Karol

Kop do brácky

1. Petrinec Peter
2. Švantner Martin
3. Pitoňák Štefan

Vrh guľou

1. Medved' Jozef
2. Babčan Peter
3. Petrinec Peter

Aj vo Valaskej máme talenty

Opäť jedna vydarená kultúrna akcia uzrela svetlo v predvečer Dní Obce Valaská. Piatok poobede, hneď po besede MUDr. Fischerovej Janky s občanmi, ktorí mali záujem o riešenie svojich zdravotných najmä neurologických ochorení, sa KD zaplnil ľuďmi, aby boli svedkami vystúpení mladých ľudí, od tých najmenších žiakov MŠ, základnej, umeleckej a ŠZŠ. Všetci mali snahu ukázať na pódiu trochu svojho vnútra, aj výsledky spolupráce žiaka a učiteľa, ktorá rozvíja ducha v oblasti hudby, spevu, pohybu. Bol to 1. ročník tejto „talentmánie“ a veríme, že bude pokračovať.

Porota v zložení starostu obce Ing. Uhrina ako predsedu, Mgr. Hankovej, PaedDr. Sliachana, Mgr. Némethovej a Ing. Fischerovej mala čo robiť, aby vybrala najlepších z tých veľmi dobrých šikovných a nadšených účinkujúcich. Celý program bravúrne moderovala Mgr. Piliarová, prostredníctvom ktorej sa prítomní dozvedeli mnohé zaujímavosti zo života účinkujúcich.

Nechýbala ani vedomostná súťaž mužov a žien, ktorí v obecnstve odpovedali na otázky moderátorky „Čo je to?“, „Kde je to?“ a aké boli prímenia našich pra – prapredkov vo Valaskej. Tak sme sa dozvedeli, že napríklad „bína“ je javisko, „fišpret“ je pracovná doska gazdiniiek, „kosička“ je trojhranná šatka ako súčasť valašianskeho kroja, „šuplotkasňa“

je komoda, „pitvor“ je predizba, „škúmaty“ sú vlasy atď.

Kde je to? Aj tu padali také miesta, ako napríklad, kde je Lúžok, Konopiská, Grant, Fortnička, Niže cesty, Skalka pod Ihráčom ako geologický klenot Slovenska. Prišli na pretras aj jedlá, čo sú to „motochy“ – kapustová polievka so zápražkou, „butki“ – zemiaky a pod. Aký bol výsledok vedomostí? Muži uhádli 8-krát a ženy 6-krát.

Aké boli prímenia? Čupajovci, Valenzákovci, Mandlovci, Strojkovci, Sirovci a veľa iných. Mnohí z Vás, ktorí čítate tieto riadky, určite tiež niečo z toho nepoznáte. Prítomní sa ich práve v talentmáanii dozvedeli. Samotná prehliadka našich milých talentov predstihla očakávanie. Už úvodný tanec mažoretiek bol odmenený potleskom. Keď vystúpili gymnastky s modrými stuhami, bol to úžasný zážitok a náročný program tých pekných, snaživých cvičeníek ukázal, ako sa dá skĺbiť hudba s pohybom tela a stuhami. Dievčence len tak ďalej. Už teraz sa

na Vás tešíme pri živom betlehe-me. Keď do mikrofónu spievali dievčatá, vypočuli sme si piesne ľudové, moderné a čo-to sme sa priučili aj z cigánskych piesní. Dokonca nám žiačky – speváčky povedali, o čom to vlastne spievali, keď im hľadisko tleskalo.

S nevedným záujmom si diváci vypočuli pieseň „Můj čas“ zo seriálu Sanitka, ktorú pekne zaspievala Katka Kureková. Tento spev umelecky na klavíri ochotne a rád sprevádzal náš oddaný matičiar, učiteľ ZUŠ p. Ján Jenča.

Program obohatil hrou na akordeóne žiak ZUŠ Pokoš. Ukázal prítomným, že má talent, že harmonika je jeho záľuba, a keď ho moderátorka požiadala o zahratie obľúbenej skladby, ochotne zahrál, „Načo pôjdem domov“. Záver programu patrilo modernému tancu, ktorého sa veľmi pekne zhostila Lucia Ťažká a žiačkam,

ktorým učarovala gymnastika a ladnosť pohybu za zvuku hudby pána Auxta.

Porota mala naozaj ťažké rozhodovanie pri určovaní jedného víťaza. Keď všetci účinkujúci dali do vystúpenia trochu svojho srdca a lásky k obci, ktorá je ich domovom, a ktorú chcú aj v budúcnosti reprezentovať. Predseda poroty – starosta obce Ing. Uhrin vyhlásil za víťazku talentovanú Katku Kurekovú, odovzdali jej diplom, vecný darček a sálou zaznel potlesk s uznaním.

Každý z tohtoročných talentov bol odmenený Diplomom, sladkosťami, drobnými darčekmi, ktoré poskytol starosta obce a samozrejme veľkým potleskom v obecnstve. Ďakujeme a ešte raz ďakujeme všetkým našim talentom, šikovnej a pohotovej moderátorky Mgr. Štefánii Piliarovej, porote, zvukárovi p. Auxtovi, p. Harendarčíkovi, organizátorom podujatia, ale aj tým, ktorí boli účastní pekného piatkového popoludnia.

Výbor MO MS

Beseda s neurologičkou MUDr. Jankou Fischerovou

Súčasťou Dní obce Valaská bola aj prednáška v obecnej knižnici s MUDr. Jankou Fischerovou. Vo všeobecnej časti nás oboznámila s bolesťami hlavy, ktoré sú veľmi časté je ich veľa druhov a môžu znamenať aj vážne choroby.

V druhej časti sa mohli zúčastnení pýtať na zdravotné problémy, ktoré ich trápia alebo zaujímajú. Dozvedeli sme sa, čo je príčinou nočných kŕčov v nohách, prečo sa nám púšťa krv z nosa, ako sa brániť tomu, že zabúdame, ako predísť rôznym druhom bolestiam hlavy a podobne. Prednáška nás veľmi zaujala a už teraz sa môžeme tešiť na ďalšie stretnutia s pani doktorkou.

Danka Králiková

Dni obce očami škôlkarov

Prvý deň Dní obce Valaská začal športovým podujatím pre seniorov. Aj keď podujatie bolo určené tým skôr narodeným športovcom, naše deti na ňom nechýbali. Povzbudzovali, čo im sily a hlas stačili. A oplátilo sa, dostali za to sladkú odmenu.

Druhý deň sme boli pozvaní na hodinu telesnej výchovy do vynovenej telocvične základnej školy. Deti a školáci mali spoločnú rozcvičku a potom si spolu zasúťažili a zahrali pohybové hry.

Tretí deň bol pre deti najviac zaujímavý už len preto, že bola sobota a aj tak sa išlo do škôlky, nie však bez rodičov, ale spolu s nimi na veľké športové dopoludnie plné smiechu a zábavy. Pani učiteľky si v školskej záhrade pri materskej škole pripravili zaujímavé súťaže, pri ktorých bolo treba predviesť svoju šikovnosť, obratnosť aj pohybové nadanie, ale hlavne spoluprácu medzi rodičom a dieťaťom.

V prvej disciplíne deti jazdili po dopravnom ihrisku na kolobežke a rodičia museli zatiaľ stihnúť nachytať čo najviac loptičiek do krúžku s malým otvorom. Počet loptičiek bol rôzny, niektorým sa podarilo len sedem, osem zásahov, víťaz ich však zvládol až tridsaťjeden. Druhá disciplína bol hod loptičkou na cieľ. Cieľ bol pre deti veľmi zaujímavý, boli to otvorené ústa macka Pusíka. Aj dieťa aj rodič mali po päť pokusov, každý z inej vzdialenosti a veru boli aj takí, ktorým sa podarilo trafiť všetkých desať loptičiek. Treťou zaujímavou disciplínou bolo vodenie detí rodičmi vo fúrikoch po presne vymedzenej trati. Po trati

boli aj prekážky a meral sa čas. Ďalšou disciplínou bolo chodenie na chodúľoch spolu rodič s dieťaťom a znova bola určená trasa a meral sa čas. Na ďalšom stanovišti rodičia navliekali korálky, ktoré im z nádoby vyberali a podávali deti. Počet dvadsaťšesť korálok navlečených na šnúрку za jednu minútu

bol rekord, ktorý si zaslúžil obdiv. Najnáročnejšou bola asi disciplína beh so zviazanými nohami. Vyskúšali si ju aj pán starosta s pani riaditeľkou a môžu to potvrdiť, lebo

chádzal dobre naladený, spokojný a deti aj so sladkou odmenou. Odmenení boli aj traja najlepší súťažiaci, ktorí si odniesli poukážky na nákup v predajni CBA a CD-Slniečko sa kotúľa. 1. miesto získala pani Poliaková s dcérou Terezkou, 2. miesto pani Kuňáková s dcérou Kristínkou a na 3. mieste sa umiestnila pani Trangošová s dcérou Ninkou. Chlapi sa tento rok dali zahanbiť, dúfame, že na budúci rok to napravia.

Iní chlapi však ukázali, že sú chlapi na správnom mieste a na záver škôlarského súťaženia predviedli ukážku svojej zručnosti s hasičskou technikou. Reč je o dobrovoľných Valašianskych hasičoch, ktorí deťom a rodičom predviedli hasičský útok a potom im dali možnosť si vyskúšať striekať vodu z ozajstnej hasičskej hadice.

Dni obce Valaská boli zaujímavou akciou sprevádzané mnohými zaujímavými podujatiami. Organizátorom srdečne ďakujeme a prajeme veľa sily do ďalších ročníkov, ktoré prispievajú k súdržnosti a vytváraniu krásneho vzťahu k svojej obci.

Stanislava Kaliská

ich čas veru nepatril k najlepším. Najvtipnejšou zase bola disciplína s názvom hľadanie mincí. Išlo v nej o vylovenie čo najväčšieho počtu mincí za jednu minútu, z nádoby plnej vrchnákov z umelých fľaš. Rekord bol dvadsaťdva mincí z celkového počtu tridsať.

Každý, kto sa súťaží zúčastnil, od-

V krásne sobotné ráno, ktoré bolo prerušované len drobnou rosou z neba, sme dohliadali na bezpečnosť na križovatkách, pretože obcou bežali pre radosť a zdravie bežci.

Aj my sme sa bežekým krokom presunuli k našim najmenším ratoľstiam. V priestoroch materskej školy sme pre detičky a ich rodičov pripravili ukážku požiarnej techniky. Naši členovia ochotne predviedli hasenie požiaru z cisternovej automobilovej striekačky Tatra 148, s Iveca deily vysokým tlakom, kde si mohli aj deti odskúšať praktické hasenie.

Pre veľké nadšenie sme urobili ukážku hasenia penou penotvornou prúdniciou a tiež bol ukázaný dýchací prístroj Saturn, lezecká a zdravotnícka technika.

Dúfame, že si to deti zobrali k srdiečku a veríme, že naše rady rozšíria. Prekvapenie dňa malo pripraviť družstvo žien, ale to sa z technických dôvodov neuskutočnilo. Vo večerných hodinách sme pripravili pravú Valašiansku zábavu. Záujmom a účasťou občanov sme boli milo prekvapení. Do tanca hral DJ Auxt. Zábava prebiehala až do ranných hodín.

Touto cestou chcem poďakovať všetkým členom za ich obetavosť a organizačné schopnosti.

Pavol Benedek

Aj hasiči spolupracovali na „Dňoch obce Valaská“

Malá športová olympiáda

Beh zdravia

Je sobota ráno 9:00 hod. V tomto čase sa na námestí stretli nadšenci behu. Naše obavy z účasti sa rozplynuli, keď sa na štart postavilo 23 športovcov rôzneho veku (od 7 do 44 rokov). Nultý ročník odštartoval pán starosta výstrelom. Nešlo o čas, ani o rekordy, hlavným cieľom bolo zabehať si pre dobrý pocit a pre radosť. Trať nebola náročná a najlepšie ju zvládol spomedzi všetkých 10 ročný Lukáš Kožiak – žiak 5. ročníka ZŠ vo Valaskej. Bolo príjemné vidieť jeho radosť a hrdosť pri odovzdávaní diplo-

mu do jeho rúk. Táto akcia nás inšpirovala a určite chceme v budúcnosti v „Behu zdravia“ pokračovať a vytvoriť tak tradíciu v tomto športe v našej obci. Ak bude u ľudí záujem, chceli by sme rozšíriť beh o súťažné kolá podľa vekových kategórií a prispôbiť tomu aj dĺžku a náročnosť trati. Dúfame, že sa nám naše plány podarí zrealizovať.

Veľká vďaka patrí dobrovoľníkom: učiteľkám ZŠ, učiteľkám z OUI a hasičom, ktorí nám pomohli pri dôležitých križovatkách usmerňovať bežcov, a tak sa mohol beh uskutočniť bez veľkých komplikácií.

Mgr. Janka Pohorel-
cová

Dňa 21. septembra 2013 sa v rámci Dní obce Valaská konala v športovo-areáli za kultúrnym domom malá športová olympiáda.

Volejbalového turnaja sa zúčastnili štyri družstvá a hralo sa systémom – každý s každým. Víťazom sa stalo družstvo Pltník v zložení: Severín, Šavel, Kováč, Gonda, Fabriová a Šnejtová.

Ďalej sa súťažilo v **hokejbale**. Tam sa vo finále stretli družstvo Slovana a Vanderers. Po víťazstve 6:2 prvenstvo získal Slovan v zložení: Ďuriš, Mikloš J., Valigura J., Makovník a Šlívka.

Nad deravým košom v **streetballe** sa spomedzi štyroch družstiev víťazom stalo družstvo v zložení: Pocklan T., Pocklan L. Charvát.

Ešte sme tu mali ukážku športu, ktorý u nás nemá veľkú tradíciu – **speedminton**. Zúčastnilo sa jej 7 ľudí a medzi nimi aj súčasná svetová jednotka nad 50 rokov p. Gibala z Banskej Bystrice. V našej obci sa tomuto športu venuje a reprezentuje Ing. Fischer.

Slávnostné vyhlásenie a odovzdávanie cien sa uskutočnilo na námestí 1. mája. Takto sme prežili voľnú sobotu s vedomím, že sme urobili niečo pre seba, a že sme aj zabavili divákov, ktorí nás prišli povzbudiť. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa zaslúžili o zorganizovanie športových dní.

Jaroslav Kocúr

Foto: Barbora Strmeňová

A svet je hneď krajší...

V lete som bola oslovená zúčastniť sa na podujatí „Dni obce Valaská“. Myšlienka na to, že sa bude tri dni v obci športovať (čo najviac ľudí), má výborný základ.

Keď som to oznámila ženám na cvičení, veľmi sa im to nepozdávalo, že budú cvičiť verejne.

Veď sme boli zvyknuté cvičiť za múrmi našej „zrkadlovej sály“.

Ale musím povedať, že ma veľmi príjemne prekvapili, keď prišli v hojnom počte.

Ďakujem cvičiteľkám Bc. Alenke Kubaliakovej za precvičovanie

zumby, Mgr. Linde Hřebíčkovéj za precvičovanie aerobiku.

Ďakujem všetkým ženám, ktoré zahodili ostych a zacvičili si s nami aj s tými, ktoré sa iba tak pridali. Ďalej by som sa chcela poďakovať autorky myšlienky „cvičí celá obec“ Danke Králikovej, že takúto akciu zorganizovala s pomocou mnohých ľudí. Veď človek sa pri športovaní odreažuje, psychicky zregeneruje, stretne veľa dobrých ľudí a vtedy je svet hneď krajší.

Badinková Michaela

U nás sa pečie „táčňa“

Osrblania pečú „butkáč“ a východniari „nalešniki“. Tolko a určite oveľa viac pomenovaní má na Slovensku haruľa. Nech má akýkoľvek názov, vždy je to voňavá a chrumkavá placka, ktorej základom sú zemiaky. Jedna od druhej sa odlišuje použitými surovinami, koreninami, spôsobom pečenia, skrátka každý si ju robí takú, aká mu chutí. A o to práve ide v našej súťaži, upiecť najchutnejšiu haruľu.

haruľu Valaskej zúčastnilo 8 družstiev: DH-Dobrá haruľa, Farský zbor-ženy z chóru, Rytieri vína, Babičkini haruliačikovia, Kántry-party z Piesku, Osrblienky, Zelený trojlístok z Brezna a Krumpľoví experti tiež z Brezna. O najchutnejšej haruľi

Šikovné gazdinky ponúkali vlastné zavaraniny, okrem iného aj „Plžáky“, t.j. zavarané uhorky podľa starého valašianskeho receptu

nám nezovšednela, aby ste si pri rýchlej príprave „neporajbali“ prsty, aby ste boli aj prekvapení, aj spokojní a hlavne, aby ste sa dobre zabávali. Azda tou najväčšou tohtoročnou zmenou bolo miesto konania, pred kultúrneho domu sme prešli na námestie. Prečo? A prečo nie? Povedala by som radšej, že konečne. Roky sme zvažovali to najvhodnej-

rozhodovala porota v zložení: Ján Jenča ako predseda a členkami poroty boli: Anna Dobríková, Lucia Karolová, Michaela Badinková a Janka Pohorelcová.

1. miesto obsadili Krumpľoví experti, 2. miesto Zelený trojlístok a na 3. mieste skončili Osrblienky. Cenu poroty si odnieslo družstvo Farský zbor-ženy z chóru, ktoré spolu s „kapitánkou“ Matúšom Magerom a s pomocou Robka Hlaváčka prítomným krásne zaspievali. Porota udelila aj cenu fair play družstvu Zelený trojlístok za pomoc Osrblienkam, ktorým sa pokazil varič. Na vedľajšiu kategóriu „rýchlosť“ si trúfli len ženy a určite neoľutovali, najedli sa harule „do popuku“. Víťazkou sa stala Žofka Hubertová-Vilhanová. Všetci umiestnení si odniesli veľmi pekné ceny: zemiaky od Mareka Poliaka, zástery a iné ceny získané od našich sponzorov, ktorým patrí naše veľké poďakovanie. Víťazi sa mohli tešiť aj z teflónových panvíc, venovaných Ľubomírom Gálfym, firma Segas Brezno. Naprázdno ale neodišiel nikto, súčasťou darčiek boli ako spomienka na tento deň aj ručne vyrobené bábiky

Hoci zúčastnení majú možnosť ochutnávať družstvami pripravované harule, rozhodnutie zostáva na porote. Porota hodnotí jednotlivé porcie anonymne. Harule sú označené súťažnými číslami pridelenými až po odovzdaní porcie, ktoré nie sú totožné so štartovacími číslami, teda s tými, ktoré sú známe všetkým hneď na začiatku súťaže. Prečo o tom píšem tak detailne? Už 7 rokov sa totiž stretávam s tými istými zlomyseľnými kome-

Sladučký medik a bylinkové čaje pripravili dôchodcovia z Piesku

šie miesto, veď vo Valaskej máme aj iné možnosti, nielen námestie. Problémom však vždy bolo elektrické pripojenie, preto nám nezostávalo iné, len sa „tlačit“ pred „kinom“. Tento rok sa pri príležitosti konania Dní obce Valaská problém s elektrinou na

tármí, ako si voláme do súťaže družstvá „z hociakade“ a potom ich nechávame vyhrať. Verte, neverte, nie je to tak. Pre nás organizátorov je potešujúce a nesmierne povzbudivé, že je naša súťaž taká žiadaná Valašanmi, ale aj priaznivcami z okolitých obcí.

Za 7 rokov prešla „haruľa“ mnohými zmenami, ktorými sme sa snažili docieľiť, aby ani vám, ani

námestí vyriešil, a tak sa jednoducho ocitla „haruľa“ na námestí, hoci nás tam elektrina počas celej soboty poriadne potrápila.

Tohto roku sa Súťaže o najchutnejšiu

od Anny Nátherovej.

Podujatie sponzorsky podporili: POTRAVINY PLUS Valaská -Poliak Marek, SEGAS Brezno - Gálfy Lubomír, SUNIK Podbrezová - Nikel František, RENOVIA Zvolen - Krnáč Jaroslav, Krupa Martin, CHOVPDUKT Valaská - Andrišková Mária, KADERNÍCTVO TERÉZIA Štiavnička - Kúrová Terézia a MOTÚZOVÁ EVA-Štiavnička.

Na záver nám zarepoval mladý spevák zo Štiavničky Matej Valach alias Seny, zahrala kapela Los Babracos a predstavila sa kapela Mikyho Németha M2D.

7. ročník Súťaže o najchutnejšiu haruľu Valaskej má teda svojho víťaza a ním vyvrcholili Dni obce Valaská. Boli do nich zapojené všetky valaštianske školy, všetky miestne organizácie, valaštianski doktori, aj domáci výrobcovia, ktorí predávali svoje výrobky priamo na námestí. Nie je jednoduché usporiadať podujatie takýchto rozmerov a vždy sa stane, že na poslednú chvíľu niečo zlyhá. Chladné počasie sa podpísalo na neúčasti výrobcov z ovčieho i kravského mlieka, keď klesne dojivosť, gazda zázrak neurobí. Choroba prekazila aj účasť zamestnancov Všeobecnej zdravotnej poisťovne. Napriek tomu si neskromne, s veľkou radosťou a spokojnosťou, za organizátorov dovoľm skonštatovať, že prvé Dni obce Valaská boli úžasne pestré, nápadité a plné dobrej nálady.

Monika Senčeková za OZ Pekný deň

Foto: Barbora Strmeňová

„Okno v alkohole“

26. 9. 2013 sa v priestoroch Kultúrneho domu vo Valaskej konal krst knihy nášho bývalého občana Ing. Milana Magulu „Okno v alkohole“. Pani Danka Králiková privítala starostu obce Ing. Juraja Uhrina a vzácných hostí, ktorých autor pozval pri príležitosti prezentácie svojho diela. Po dlhšom čase sme mali tú česť privítať medzi sebou herca Divadla Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene Michala Ďuriša. Na úvod nám všetkým prečítal citáty z knihy a pokračoval úryvkami z niektorých príbehov. Svojim pekným umeleckým prejavom obohatil toto zaujímavé podujatie. Na tvárach hostí sa vynáral úsmev. Akoby sa sami ocitli v tých minulých časoch nášho prostredia, ktoré opisoval. Podujatie spestrilo vystúpenie bývalých muzikan-

tov zo známej kapely Dixroll, ktorí zabávali široké okolie 25 rokov. Krstnými rodičmi knihy sa stali Danka Králiková a Michal Ďuriš. Knihu symbolicky pokrstili červeným vínom.

Na záver tohto príjemného podujatia sa všetci prítomní mohli ponúknuť chutným občerstvením, ktoré zabezpečil sám autor.

Text a foto:
Silvia Krupová,
Alena Kureková

Aktivity ZO JDS

25 členov našej organizácie sa dňa 6.6. 2013 zúčastnilo na VII. ročníku okresných športových hier seniorov v Braväcove. Súťažiaci sa umiestnili dobre a získali 14 bodov.

8.6.2013 sa uskutočnil 42. ročník Festivalu dychových hudieb, tentokrát venovaný pamiatke Jozefa Kučeru. Na akciu sme sa pripravili - „Gazdovský dom“ so spoluúčastou OZ Pekný deň. Ďalšia akcia bola 15.6.2013, a to prehliadka speváckych súborov z Valaskej.

Krásny slnečný deň sme využili na zber liečivých bylín na Piesku – Diel 17.7.2013. Spojili sme to s posedením pri ohni a s opekaním.

Dňa 31.7.2013 sme išli na zájazd na kúpalisko do Rapoviec. No a tým, že radi chodíme do prírody, sa dňa 22.8.2013 43 členov našej organizácie zúčastnilo na XIII. ročníku okresného zrazu turistov – seniorov v Hornej Lehote. Zišlo sa nás z celého okresu okolo 340 členov. Atmosféra bola dobrá a prialo nám i počasie. Uskutočnili sme túry do prírody a na pamätné miesta. Po návrate z túr sme si posedeli pri dobrom gulášu a veselej hudbe.

Helena Tóthová

Naši „SENIORI“ na okresnom zraze

Pekný slnečný deň - 22. augusta 2013. Práve vtedy sa v Hornej Lehote konal XIII. ročník Okresného zrazu seniorov. Usporiadateľom tohto ročníka bola Základná organizácia jednoty dôchodcov Slovenska Horná Lehota a Obec Horná Lehota. Viac ako 200 účastníkov z 15. zúčastnených organizácií okresu privítala Mgr. Viera Pernišová – predsedníčka okresnej organizácie JDS Brezno. Starosta obce Horná Lehota Vladimír Bušniak oboznámil prítomných s históriou obce a poprial všetkým prítomným, aby v spoločnosti priateľov a známych prežili pekný deň, naplnený príjemnými stretnutiami. Účastníkov

pozdravili aj ďalší pozvaní hostia, medzi ktorými nechýbal ani čestný predseda OO JDS Brezno – Tibor Gilla. Naša organizácia JDS je čo do počtu členov najväčšia v okrese. Okresného zrazu sa zúčastnilo 43 seniorov zo sídliska, materskej časti obce a z Piesku. Okrem spoločenského stretnutia seniorov okresu bola hlavným programom rekreačná turistika seniorov. Organizátori pripravili dve turistické trasy. Jedna bola menej a druhá viac náročnejšia pre zúčastnených. Každý prítomný si vybral trasu podľa svojich schopností. Všetci turisti sa v časovom limite šťastne a v plnom zdraví vrátili do základ-

ne nad základnou školou. Po absolvovaní turistických chodníčkov bol pripravený pre všetkých chutný, kotlíkový guláš. Na záver podujatia predsedníčka OO JDS odovzdala prítomným zástupcom základných organizácií diplomy za účasť. Takmer všetci zúčastnení sa zapojili do tanečnej zábavy, ktorú pripravili organizátori.

Aj ja som prijal pozvanie a bol som prítomný na tomto peknom podujatí. Význam celého stretnutia som videl nielen v športovom a kultúrno-spoločenskom vyžití, ale vzácné na tomto podujatí boli stretnutia priateľov, ktorí sa dlhé roky nevideli a nemali možnosť porozprávať sa o svojich radoostiach i problémoch. Ja som osobne veľmi rád, že som mohol byť súčasťou týchto rozhovorov, že som mal možnosť vidieť spokojnosť a radosť v tvárach prítomných.

Za to patrí poďakovať sa predovšetkým organizátorom, ktorí tieto stretnutia umožnili. Patrí sa však poďakovať aj našim SENIOROM, že sa v tak veľkom počte zapájajú do spoločenských podujatí nielen na pôde obce, ale aj v našom okrese. Im prajem pevné zdravie a osobnú pohodu a organizátorom tohto kultúrno - spoločenského podujatia veľa úspechov a ešte veľa úspešných ročníkov Okresného zrazu turistov seniorov.

Ing. Peter Bánik
zástupca starostu obce

Boli sme pri tom

Rok 2013 je rokom, v ktorom celonárodná Slovenská kultúrna ustanovizeň so sídlom v Martine oslávila 150. výročie svojho vzniku a 1150. výročie príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu. V tomto duchu a na oslavu týchto vzácných výročí sa miesto aj slávnostné podujatie konalo dňa 3.8.2013 v Martine, na ktorom v hlavnom programe vystúpil aj náš matičný spevácky zbor – Spevokol Lipka. Počas sprievodu matičiarov ulicami Martina sme pod taktovkou Dychovej hudby Minciar z Kremnice spievali piesne, ktoré nás učili predkovia a učители v školách.

Koncert folklórnych súborov sa konal na Kamennom námestí v centre mesta. V amfiteátri program pokračoval vystúpeniami matičných folklórnych a speváckych súborov, spevácko-dramatických skupín a iných záujmových združení z celého Slovenska. Náš Spevokol Lipka pod vedením dirigenta Janka Jenču zaspieval piesne: *Kolo Tatier čierňava, Janičko žltovlas, Slovensko - krásna zem, Dedinka ty moja rodná, V tej našej dedinke. Naše vystúpenie prítomní ocenili dlhotrvajúcim potleskom. Z pléna bolo počuť hlasy dožadujúce sa opakovania. Po vystúpení nám vďační diváci prišli poďakovať slovami, že tak krásne vystúpenie ich veľmi potešilo a umocnilo obidve vzácné výročia. Verte, či neverte, každého z nás tieto milé a úprimné slová potešili a v tej obrovskej augustovej horúčke akoby pohladili. Počas slávnostného galaprogramu „Ochránkyňa národa,“ vysielaného v priamom prenose televízie TA3 sa nám dostalo cti zaspievať v úvode matičnú hymnu Kto za pravdu horí a na záver programu našu Slovenskú hymnu. Počas*

programu predseda Matice Slovenska Ing. Tkáč odovzdal pri príležitosti 20. výročia Slovenskej republiky Cenu dvadsaťročia osobnostiam v 20. kategóriách národného, politického, kultúrneho, vedeckého, umeleckého, duchovného, hospodárskeho a spoločenského života.

Za ocenených sa prítomným prihovril bývalý prezident ČR Václav Klaus. Národné matičné slávnosti predbiehali pod záštitou predsedu vlády Róberta Fica, ktorý predniesol slávnostný príhovor. Počas matičných dní bola otvorená vernisáž výstavy „Matica v národe – národ v matici,“ neskôr bola slávnostne odprezentovaná strieborná zberateľská minca, poštová známka a najnovšia publikácia o dejinách Matice Slovenskej.

.... do času, odhalenie súsošia sv. Cyrila a Metoda, bust Štefana Moyzeša, Karola Kuzmányho a Jána Francisiho. Bolo nám ctou, že na oslave

takého pre náš národ významného výročia boli pozvaný vystúpiť a vystúpil náš valašiansky Spevokol Lipka. Obdiv a veľkú vďaku si právom zaslúžia všetci členovia Spevokolu Lipka s dirigentom Jankom Jenčom, že v takom najhorúcejšom dni v roku boli ochotní a schopní cestovať do Martina, kráčať v sprievode ulicami rozpačeného mesta, v ktorom naši predkovia Maticu slovenskú zakladali a v teple, čo doslova páliło, vystúpiť v programe na oslavu tých 150 rokov práce matičiarov ako aj 1150 výročie príchodu slovanských bratov sv. Cyrila a Metoda.

Ďakujeme aj starostovi obce za občerstvenie, p. Štubňovi a jeho pracovníkom za výbornú kuračie rezne. Ubezpečujem všetkých Valašanov, že náš matičný Spevokol Lipka opäť úspešne reprezentoval našu obec a pomohol tak k jej zviditeľneniu.

Výbor MO MS

Večer starčeka

Tak dlhé zimné večery, na okná natlačený zamät – chlad. Mrzne, až tak možno uveriť, že ešte príde jar a zime dá mat.

Teplo plameňa, čo hovorí v krbe, oživí starkému spomienky i tvrdé. Pri okne zápalky a tabatierka starček, podobný telom suchej vrbe fajčí a ráta snežné padajúce pierka.

Pierko jedno za druhým padá, ako tie roky, čo uplynuli – hľadá. V nich surfuje osudom daným jemu, ale aj tým, čo prišli za ním.

Viac bolo smútku? Či radosti? Ani nezbadal pri práci a dennej povinnosti. Starček vychudnutý na kosti trepezlivo znáša osudu bolesti.

Už má čas, teraz má more času. Poctivo prešiel svoju životnú trasu. A zrazu v dyme cigarety, črtajú sa pred ním celkom iné svetly.

Starček, ktorý stromom vracal život a včelám pracovitým sladil. Miloval zem s vďakou za jej dary. Na ľudí nepozeral krivo, svoj pokoj našiel vo vrchole ľudskej snahy.

Ešte pár zimných večerov a starček dušou pokojnou, smelou dofajčí poslednú cigaretu, vysloví ešte jednu múdru vetu a s padajúcim bielym snehom tichučko poberá sa k novým brehom.

Peter Babčan

Naozaj a naozaj

...sa pred istým časom vo Valaskej v jeden jedinky deň gúľali štyri slniečka, kvitli sedmokrásky, záhradník polieval mrkvičku, prišiel synček, čo pohladil svoju mamičku, aj Mikuláš, ktorý prešiel celý svet, s malým fliačkom kravičku navštívila gazdiná Rózka, zašvitorili hlásky slávikov, na metle prileteli strigušky, do hory si zajko gúľal kapustu, zavítala teta jeseň s batohom plným farieb, a keď nastal zimný čas, na dvore sa objavil snehuliak, lákala lyžovačka, sánkovačka a z oblohy padal rozprávokovo krásny bielučký sneh, čo prikryl celú dedinu.

Naozaj a naozaj mali Valaštania takýto zázračný deň v Kultúrnom dome vo Valaskej, vďaka originálnemu krstu CD – čka s názvom Slniečko sa kotúľa.

Tánička Vilhanová, ktorá celý svoj produktívny život zasvätila deťom v MŠ, má k nim vrúcny vzťah a rozumie detskej dušičke, je autorkou roztomilých textov poučného albumu. Hudbu k nim vyčaroval talentovaný Janko Jenča, hudobník a učiteľ v jednej osobe, čím potvrdil svoj vzťah k vybranému odboru. Hudobnú réžiu zverili Robkovi Čunderlíkovi, ktorému sa skutočne vydarilo sklbiť s hudbou a dodať priestoru správne ozvučenie. Krásny pedagogický príklad viedol rodinným životom a inšpiroval mladú perspektívnu učiteľku MŠ Sašku Vaníkovú, ktorá výtvarne a nápadito dotvorila obal mamičkinho skvelého dieľa. Celok uzatvára režisérka Adrianka Škrváňová, pod taktovkou ktorej sme mali možnosť vidieť mimoriadne vydarené detské podujatia, ktoré so záujmom ba priam zatajeným dychom sledovali aj tí najväčší nezbedníci. S rukami pripravenými k zaslúženému potlesku sa pridávali rodičia, pozvaní hostia, rodinní príslušníci, priatelia, občania Valaskej i okolitých obcí.

Podľa vyjadrenia mnohých prítomných mal program výborný až profesionálnu úroveň, a tak nám povýšil bežný deň na sviatočný.

Sidónia Macíková

Kaplnka sv. Františky Rímskej

V tomto roku sme sa navždy rozlúčili s pánom učiteľom Vladimírom Gottliebom. Bol rodák z Tisovca, no podstatnú časť života prežil aj s rodinou vo Valaskej. Okruh jeho záujmov bol rozsiahly. Na jednej strane to bola literatúra, básne, piesne, história. Písal články do Valašianskeho hlásnika, aj do týždenníka Horehronie. Jeho druhou láskou bol šport. V lete ste ho mohli vidieť behať, bicyklovať, hrať tenis, v zime sa venoval lyžovaniu. Okrem toho ako vášnivý turista rád chodil do prírody a do hôr po celom Slovensku. Vyhľadával rôzne pozostatky výzbroje a výstroje z 2. svetovej vojny. Medzi jeho koničky patrila aj práca v záhradke. Tohto skromného a pracovitého človeka som bližšie spoznala až v posledných rokoch jeho života. Náš spoločný záujem o históriu obce vyústil do spolupráce pri odhaľovaní dávno zabudnutej minulosti. Moje poznatky z kroník a rozprávania pamätníkov sme doplnili jeho prekladmi z cirkevnej kroniky „Historia domus“, písanej po latinsky. Z našej poslednej spolupráce vznikol článok o kaplnke sv. Františky Rímskej a o náhrobnom pomníku, ktorý dnes stojí vľavo od nej.

Klasicistická kaplnka sv. Františky Rímskej pri kostole bola postavená v roku 1840. Je to malá murovaná stavba s obdĺžnikovým pôdorysom, zaklenutá valenou klenbou. V písomnostiach o kultúrnych pamiatkach obce si môžeme prečítať o nej len túto krátku charakteristiku. V kronike „Historia domus“ v súvislosti s touto stavbou sa často spomína vdova Františka Schwartzl, dnes nám už neznáma zbožná žena. Kroniku písal v tých časoch kňaz Jozef Vadányi, rodák z Ľubietovej. Pôsobil vo valašianskej farnosti 20 rokov, od roku 1829 až do roku 1849. Jozef Schwartzl, nebohý manžel Františky, musel mať v obci dôležité postavenie. V kronike je po latinsky zapísaný ako „officiali“, čo v preklade môže byť zriadenec, alebo úradník. Pravdepodobne bol hospodársky správca na farskom majetku. Jeho manželka, gazdiná na fare, organizovala všetky ženské práce na fare a v kostole. O tejto vdove Františke píše kňaz Jozef Vadányi ako o „zakladateľke“ kaplnky sv. Františky Rímskej, ktorá bola postavená na jej podnet a finančnú podporu. Stavba sa uskutočnila dva roky po jej smrti. Františka Schwartzl umrela v roku 1838. Kňaz Jozef Vadányi si na ňu v kronike spomínal ako na svoju druhú matku, ktorá sa mu roky starala „o chlieb“. Pochovali ju pri múre kostola zo severnej strany, kde mali hroby významnejšie osoby, a to kňazi, richtári, učители a aj ich najbližší príbuzní. Kaplnka bola vystavená presne oproti jej hrobu. Ten bol ohradený železnou ohrádkou. To, že na tom mieste stál masívny náhrobný pomník, si ešte starší ľudia spomenú. Kvety na hrobe vlastnoručne vysadil kňaz Jozef Vadányi. Pri oprave kostola premiestnili ťažký kameň pomníka z hrobu Františky Schwartzl pod starú lipu, vedľa kaplnky sv. Františky Rímskej. Je to ten, so železným krížikom na vrchu. Celý text na pomníku sa už nedá prečítať, no slová „nábožná vdova Fancisca Schwartzl“ sú ešte zreteľné.

V kronike sú zaznamenané texty žiadostí, ktoré písal kňaz Jozef Vadányi vrchnosti o povolenie postaviť túto svätyňu „pre úľavu duše zomrelej, nadmieru nešťastnej zakladateľky“. Tiež žiadal o povolenie celebrotovať v kaplnke výročnú omšu na deň sv. Františky, 9. marca. Pán farár Vadányi pred svojou smrťou založil základinu /finančnú čiastku/, aby si aj jeho nasledovníci uctili pamiatku zomrelej a starali sa o jej hrob. Keď 14. júna 1849 ctihodný pán Jozef Vadányi, kanonik a vicearchi diakon valašiansky náhle umrel, pochovali ho v kaplnke sv. Františky Rímskej. Bol to on, ktorý vybavoval a zariadoval aj stavbu kaplnky sv. Jána Krstiteľa v dedine /1846/,

ktorú financovali šiesti synovia nebohého kováča Jána Havaša. Všetky písomnosti vzhľadom na tieto dve kaplnky, aj s odpismi odpovedí od cirkevnej vrchnosti, sú zaznamenané v kronike „Historia domus“, a nie je ich málo. Jozef Vadányi v kronike popísal podrobne aj svoje dojmy z cestovania do Ríma, Prahy, Viedne a iných miest. Poznatkom a zážitkom z týchto ciest venoval niekoľko strán kroniky, písaných v latinčine.

O malý park okolo kaplnky a o hrob Františky Schwartzl sa staral ešte aj pán farár Rudolf Bobok, ktorý pôsobil vo farnosti v rokoch 1892 až 1929, o čom tiež on sám píše v kronike, ktorú viedol veľmi dôsledne. Pôvodný obraz sv. Františky Rímskej, ktorý sa nachádzal v kaplnke, bol namalovaný na kovovej platni a zničil ho zub času. Nový, ktorý je tam umiestnený dnes, namaľoval v 2. polovici 20. stor. Valaštan, pán František Helc.

Kaplnka sa stala aj posledným miestom odpočinku pre kňaza, ktorý v našej farnosti pôsobil najdlhšie zo všetkých, od roku 1945, do roku 1986. Bol to vdp. Anton Vačko, dekan - farár. Na ľavej bočnej stene v kaplnke je umiestnená pamätná doska a jeho fotografia.

Len stáročná lipa, ktorá stojí akoby na strážni nad hrobmi spomínaných zosnulých, pamätá na časy, keď vo Valaskej pôsobili títo vzácní ľudia.

Mária Luptáková

foto: Barbora Strmeňová

Slovenské národné povstanie je mementom pre súčasnú a budúcu generáciu

Na celom Slovensku sme si 29.8.2013 pripomínali 69. výročie Slovenského národného povstania. V našej obci Valaská sme si túto udalosť pripomenuli 28.8.2013 tichou spomienkou a položením kytic pri pamätníkoch padlých hrdinov na cintoríne a v materskej časti obce.

Slovenské národné povstanie bolo vyvrcholením ozbrojeného domáceho odboja a zároveň obranou vlastného domáceho odboja a zároveň obranou vlastného územia. Okupačné vojská popravovali a vraždili zajatých povstaleckých vojakov, partizánov a ich rodinných príslušníkov. Do koncentračných táborov odvliekli tisíce ľudí, vypálili a zničili mnoho slovenských dedín a osád. Pri tejto príležitosti Oblastný výbor Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Brezne v spolupráci s Banskou Bystricou a múzeom pripravili stretnutie generácií a dôstojnú spomienku na obeť fašistami vypálenej obce Kalište 17.8.2013. Organizátori pozvali členov Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov domácich i zahraničných ústavných činiteľov, zástupcov vypálených obcí a ďalších hostí. Okrem pietnej spomienky bol kultúrny program a ukážky klubu vojenskej histórie.

Tak ako Kalište boli vypálené aj obce Kľak, Ostrý Grúň, Telgárt, Baláže, ktoré sa výrazne zapísali do dejín Slovenského národného povstania. Je našou povinnosťou nezabúdať na tie hrôzy, ktoré nacisti napáchali na bezbrannom ľude a odkaz boja proti fašizmu pripomínať nasledujúcim generáciám. Každý národ musí poznať vlastnú minulosť, aby sa z nej mohol poučiť. Pre hrdinstvo Slovákov, z ktorých mnohí obetovali, to najcenejšie, svoje životy, si zasluhuje úctu, že tu bol národ, ktorý nám otvoril cestu do lepšej budúcnosti. K spomienkam na Slovenské národné povstanie sa budeme aj naďalej vracieť a pripomínať mladším generáciám, že historické udalosti sa zapísali do dejín slovenského národa.

„Nikdy nezabudneme na vojnové obeť ani na utrpenie ľudí, ktorí prežili.“

Lýdia Krupová

VITAJTE, MILÉ DETIČKY

1.8.2013 – Timotej Belo
8.8.2013 – Miroslav Šiket
19.8.2013 – Laura Hlánsniková
29.8.2013 – Peter Šterba
13.9.2013 – Tobiáš Šimko

*Vitaj nám na svete, dieťaťko krásne.
Tvoj príchod znamená radosť a jas.
Zo šťastia rodia sa najkrajšie básne,
ktoré ti napíše život a čas.*

JUBILANTI

„Všetko má svoj čas a svoju dobu každé úsilie.

*Svoju dobu má niečo hľadať, svoju dobu má niečo strácať,“
tak hovorí Milan Rúfus v jednej zo svojich básní.*

A my dodávame, že každý vek má svoje čaro.

Staroba – čaro zrelosti – je výzva.

Pripomína, aby sme nestrácali čas.

Pripomína, aby sme jeden druhému vedeli povedať, mám ťa rada, mám ťa rád.

25. októbra 2013 sa dožíva naša najstaršia občianka pani Paula Simanová 100 rokov.

V mesiacoch september a október slávia okružle jubileum:

Štefan Gonda, 85
Emil Sliacan, 85
Mária Tehlárová, 80
Eva Špačková, 80
Ladislav Hudík, 75
Emília Paliderová, 75
Emília Rafajová, 75
Elena Parašínová, 75
Margita Spišiaková, 75
Ondrej Ridzoň, 70
Kazimír Kokavec, 70
Mariana Pavlíková, 70
Oliva Husárová, 70
Mária Hanzenová, 70
Ludmila Kederová, 70
Margita Hartvichová, 70

Jeseň je krásna, jeseň je dar, lebo je obdobím zbierania plodov zeme, ktorú zušľachtili pracovité ruky človeka. Lesy sú oblečené do teplých zlatých farieb, v dialke sa modrejú končiare vrchov. Všetko je jasné, priezračné a čisté. Milí jubilanti, nech táto krásna jesene naplní i vaše srdcia, a hlavne teraz, keď nám mesiac október pripomína skutočnosť, že je mesiacom úcty k starším. Prajeme vám nech sú dni vášho zrelého veku prepletené vďačnosťou nás všetkých. Buďte ešte dlhé roky medzi nami šťastní.

Elena Sukičová

ROZLÚČILI SME SA

Silvester Medved'

Keď je núdza najvyššia, Božia pomoc najbližšia. Tieto krásne slová v sebe skrývajú zaslúbenie. Povzbudzujúcu silu, ktorá prúdi z týchto slov, bude cítiť každý človek, ak na ne myslí počas veľkých starostí.

Narodil sa 31. decembra 1931 v Hronci, vyučil sa v Zlievarni za modelára, kde pracoval 40 rokov. V roku 1957 sa oženil s Darinkou Kúdelkovou. Krátku dobu žili vo Valaskej, a keď postavili dom na Piesku v doline, rodina sa tam presťahovala. Narodili sa im tri deti - Ľudka, Rastík a Monika. Tešil sa s rodinami svojich detí a so šiestimi vnúčatami.

Okrem práce v Hronci sa venoval futbalu ako hráč, ale aj vedúci mužstva. Svoju lásku venoval rodine, ale venoval sa aj práci okolo domu, včelám a chovu oviec. Bol predsedom ovčiarskeho spolku vo Valaskej.

Aj napriek podlomenému zdraviu sa do poslednej chvíle venoval týmto svojim záujmom. Pán Silvester Medved' nás navždy opustil 3. augusta 2013.

Anna Vetráková

Naše srdcia sú naplnené smútkom a oči zaliate prúdom slz. Odchod blízkeho človeka v nás vždy vyvolá zamyslenie. Akokoľvek sme na túto nevyhnutnosť pripravení, predsa sa neubránime smútku.

Pani Anna Vetráková, rodená Šomodíková sa narodila 8. apríla 1940 - rodičom Anne a Ondrejovi Šomodíkovým. Bola ich najmladšou dcérou a veľmi očakávaná, pretože dve sestry jej v mladom veku umreli. Žila spolu s rodičmi v malej dedinke Kysuca - Drábsko. Otec jej zomrel tragicky - mladý, mamička sa o ňu starala s veľkou obetavosťou a láskou. Vychodila Meštiansku školu a potom pomáhala mame na poli a hospodárstve.

13. septembra 1958 sa vydala za Antona Vetráka. Spoločnými silami postavili dom na Kysuci a vychovali tri deti - Milana, Jozefa a Janku. V roku 1982 sa presťahovali do Valaskej. Podlomené zdravie a choroby jej sťažovali život. Po strate manžela žila v spoločnej domácnosti s najstarším synom a jeho manželkou.

K jej záľubám patrili ručné práce - štrikovanie, háčkovanie, vyšívanie. Vedela tkať domáce koberce, rada piekla koláče.

Pani Anna Vetráková zomrela 9. augusta 2013.

Amália Benediková

Sú medzi nami ľudia, ktorých prítomnosť je taká samozrejma, že si ju ani neuvedomujeme. Tak ako si neuvedomujeme vzduch alebo tlkot vlastného srdca. Často zabúdame, že je to pre nás svojim spôsobom nevyhnutnosť. Až strata nám to pripomenie. Tak ako nám strata blízke-

ho človeka pripomenie, ako veľmi sme ho milovali.

Pani Amália Benediková sa narodila 6. mája 1927 v Rochovciach okres Rožňava. Po skončení základnej školy a vtedajšej dievčenskej školy sa zamestnala v papierňach Slávošovce ako továrenská robotníčka. V roku 1950 uzavrela manželstvo s Alexandrom Benedikom, s ktorým sa v roku 1955 presťahovali do Valaskej a spolu s manželom vychovali troch synov - Tibora, Ľuba a Aleša.

Po materských dovolenkách pracovala vo vtedajšej Telovýchovnej jednote Strojáreň Piesok ako upratovačka v chatkách na Chvatimechu až do odchodu do dôchodku. Po ovdovení v roku 1987 sa venovala domácnosti a rôznym ručným prácam. Od roku 2010 sa jej začal zhoršovať zdravotný stav natolko, že musela byť pod lekárskeho dozoru a v poslednom období už bola odkázaná na starostlivosť iných.

Pani Amália Benediková zomrela 3. augusta 2013.

Ján Caban

Žijeme, aby sme sa učili o láske, ľúbime, aby sme sa učili žiť. Tento výrok je pravdivý a skutočne zahŕňa celý ľudský život. Keď sa narodí dieťa, je obklopené láskou svojich rodičov. Žije uprostred tejto lásky, ktorá dieťa chráni, povzbudzuje, učí milovať a vážiť si svojich rodičov, blízkych, prírodu a všetko živé v nej.

Pán Ján Caban sa narodil 26. júna 1928 v Čiernom Balogu rodičom Ľudovítovi a Márii Cabanovej. Po skončení základnej školy pracoval ako lesný robotník, neskôr aj v čističke odpadových vôd vo Valaskej. V roku 1956 uzavrel manželstvo s pani Máriou Vetrákovou. Od roku 1956 do roku 1986 býval v Drábsku - Kysuca a od roku 1986 vo Valaskej časť Piesok. S manželkou, s ktorou prežil 56 rokov spoločného života, vychovali - dve deti: dcéru Magdalénu a syna Jána.

K jeho záľubám patrili chov včiel, košíkárstvo, hubárčenie a práca v záhrade.

Pán Ján Caban zomrel 14. augusta 2013 vo veku 85 rokov.

Ladislav Kováčik

Prežiť celý život po boku milovaného človeka je veľké šťastie, keď po rokoch spoločne prežitých môže skonštatovať: „Bol to krásny život“. V dobrom, aj v zlom. Tak si mladomanželka sľubujú na začiatku svojho manželstva, a nie je to fráza. Ľudské páry naozaj prežívajú počas svojho manželstva dobré, aj zlé. Tešia sa zo svojich potomkov, z dobre vykonanej práce. Spolu sa radujú z úspechov, smútia, keď sa blízkym práve nedarí. Vzájomná láska im pomáha vydržať v časoch zlých. No všetko je dočasná. Každý musí rátať s tým, že

raz musí opustiť tento svet. A opäť je to láska, láska blízkych, ktorá nám pomôže uniesť žiaľ a žiť, ísť ďalej aj po smrti blízkeho človeka, s ktorým sme strávili celý život v dobrom, aj v zlom, v radosť aj v starosti, v zdraví aj v chorobe.

Pán Ladislav Kováčik sa narodil 20. októbra 1926 vo Valaskej. Vyrastal v robotníckej rodine spolu s jedným súrodcom. Vo Valaskej chodil aj do Základnej školy. Vyučil sa za hutníka, a až do dôchodku pracoval ako hutník pri peci v Železiarňach Podbrezová. V roku 2000 prišiel o nohu, napriek tomu sa snažil žiť plnohodnotným životom.

V roku 1951 sa oženil s Margitou - rodenou Pikulovou. Vo Valaskej si spolu postavili dom a vychovali v ňom svoje tri deti, Katarínu, Margitu a Petra.

K jeho záľubám patrili hory, zbieranie lesných plodov a práca v záhradke. Tešil sa zo siedmich vnúchat a desiatich pravnúchat. Pán Ladislav Kováčik bol dobrým, prajným, srdečným, pracovitým človekom. Všetku svoju lásku, energiu a silu sústredil do snahy postarať sa o rodinu.

Posledné týždne bol chorobou pripútaný na lôžko. V starostlivosti o neho, o chod domácnosti a oporu pre mamu bola dcéra Katarína s manželom. Aj ostané deti sa snažili podľa svojich možností pomáhať.

Pán Ladislav Kováčik zomrel 16. augusta 2013.

Ing. Albín Háber

Lúčime sa so zomrelým a v pamäti si premietame jeho životnú púť. So smútkom spomíname na všetko, čo sme spoločne prežili. I v hlbokej ľúlosti nachádzame uspokojenie, že človek, ktorý odišiel navždy, rozdal sám seba a zostáva v našich spomienkach.

Ing. Albín Háber sa narodil 11. augusta 1933 v obci Katarínska Huta v Lučeneckom okrese - rodičom Jánovi a Márii. Základnú školu vychodil v rodnej obci a bol prijatý do Gymnázia v Lučenci. V roku 1952 začal študovať na Vysokej škole strojníckej a elektrotechnickej v Plzni.

V roku 1956 uzavrel manželstvo s Jankou, rodenou Bremovou a narodili sa im tri deti - Danica, Alena a Ján. Po skončení VŠ prišiel pracovať do Strojární Piesok. Zakladal výpočtové stredisko v oblasti, ktorá mu bola veľmi blízka a ktorou sa zaoberal do konca svojho života. Vo fabrike pracoval až do dôchodku. V Štiavničke si kúpili malý domček, ale po smrti manželky v roku 2002 sa presťahoval do našej obce. Veľmi aktívne sa zapájal do kultúrneho a spoločenského života v obci, fotografoval a pracoval v redakčnej rade Valaštianskeho hlásnika.

Tešil sa zo svojich detí, vnúchat a pravnúchat. K jeho záľubám patrila práca na počítači a čítanie kníh.

Ing. Albín Háber zomrel 17. augusta 2013.

Alexander Morvai

Stretávame sa na ceste za povinnosťami, či pri bežných prechádzkach, pozdravíme sa, prehodíme pár slov a ideme ďalej svojou cestou. Veľakrát sú to stretnutia, ktoré nám utkvajú v pamäti a keď niekoho dlhší čas nevidíme, začne nám chýbať. Neuzrieme ho v obchode, nevykloní sa z okna...Pomaly sa vytráca z pamäti.

Pán Alexander Morvai sa narodil 4. mája 1932 v Dolných Semerovciach, okres Šahy v rodine Eleméra a Márie ako najmladší zo šiestich detí. Základné vzdelanie získal v dolných Semerovciach a pokračoval v štúdiu v štátnej všeobecnej, odbornej učňovskej škole pre učňov živnosti vo Zvolene, kde sa vyučil za elektroinštalátora. Po vyučení pracoval v Šahách a v roku 1951 sa zamestnal v Zlievarni Hronec, kde pracoval až do dôchodku. Manželstvo uzavrel s pani Alžbetou Krištofikovou a narodili sa im tri dcéry- Milota, Iveta a Katarína. Bol vášnivý hubár, nadoštetko si zaľúbil krásnu prírodu, venoval sa turistike a neskôr, keď sa objavili zdravotné problémy, venoval sa práci v záhrade.

Pán Alexander Morvai zomrel 17. augusta 2013.

Jozefína Lužová

Človek. Slovo zložené zo šiestich písmen. Skromné, nenápadné. Ale hodnotou sa mu nevyrovná ani najdrahší drahokam sveta. Hovorí sa, že keď sa narodí človek, akoby na nebi zažiarila nová hviezda. Naopak, keď človek odchádza, akoby zastal čas, akoby nás zahalila tma.

Pani Jozefína Lužová sa narodila 2. októbra 1937 v Rajeckej Lesnej - rodičom Petrovi a Jozefíne Bielej. Základnú školu absolvovala vo Frývalde - Trstenej, po jej ukončení pokračovala štúdiom v Strednej škole v Rajci a neskôr v Priemyselnej škole textilnej a papiernickej v Ružomberku. V roku 1957 nastúpila do textilnej fabriky Merina, kde prešla viacerými riadiacimi funkciami.

V Trenčíne sa spoznala s terajším manželom Štefanom a tam sa narodil aj syn Roman. Neskôr sa rodinka presťahovala do Valaskej, kde sa im poskyto bývanie a práca na Strednom odbornom učilišti v Piesku. Medzitým sa im narodila dcéra Renáta a neskôr syn Martin.

Pani Jozefína Lužová sa venovala svojim deťom, vnúčatám, ručným prácam a práci v záhradke. Zomrela 9. septembra 2013 vo veku 75 rokov.

Michal Barzík

Narodil sa 25. augusta 1981 ako prvé dieťa Tatiany a Jozefa Barzíkovicov. Svoje detstvo prežil v rodnej obci Valaská, kde navštevoval aj Základnú školu. Po jej ukončení absolvoval štúdium v Strednej priemyselnej škole v Brezne. Jeho mladosť sprevádzali zdravotné problémy - alergie a astma, a tak musel

podstúpiť niekoľko liečení hlavne vo Vysokých Tatrách. Od tej doby sa Tatry stali jeho veľkou vášňou. Po skončení štúdia pracoval v Slovenskej Ľupči. V roku 2002 odišiel za prácou do Českej republiky, kde pracoval na rôznych miestach a vo viacerých mestách.

Tam sa zoznámil so svojou priateľkou Jankou, s ktorou od tých čias spolupracovali. Po niekoľkých rokoch strávených mimo Slovenska sa vrátili späť do rodnej obce a zamestnal sa vo firme JMB Piesok.

Odmalička k jeho záľubám patrilo bicyklovanie a rybolov. Neskôr k tomu pribudla turistika, ktorá postupne prerástla do horolezectva. Tatry, ktoré ho v mladosti vyliečili, a ktoré tak veľmi miloval, si ho 7. septembra 2013 nečakane a príliš skoro vzali.

Viera Vichrová

Život na zemi skutočne rýchlo plynie, letí. Včera ešte mladí, zdraví, plní sily, zajtra sa prebudíme slabí, starí. Roky medzi včerajškom a zajtrajškom sa mihnú pred očami ako fatamorgána či sen, ktorý môže byť dobrý, ale aj zlý, pohodový, alebo ťaživý. Len od nás závisí, aký život žijeme tu na zemi. Medzi včerajškom a zajtrajškom je prítomnosť, ktorú žijeme, prežívame. Prítomnosť nám prináša aj smutné chvíle najmä vtedy, keď odprevádzame nášho blízkeho človeka.

Pani Viera Vichrová sa narodila 28. apríla 1938 v Hornej Lehote v rodine Jaroslava a Malvíny Noháľovcov. Vyrastala spolu s mladším bratom Milanom. Po absolvovaní základnej školy pokračovala štúdiom na Priemyselnej škole strojníckej na Piesku, ktorú ukončila maturitnou skúškou v roku 1957. Po jej ukončení sa zamestnala v Strojárňach Piesok ako plánovačka v ľahkej obrbní. V podniku pracovala až do dôchodku v rôznych pozíciách.

V zamestnaní sa spoznala so svojim budúcim manželom Vojtechom, s ktorým sa zosobášili 23. apríla 1959. Spolu vychovali dve deti, syna Juraja a dcéru Dagmar. Popri výchove svojich detí sa vo voľnom čase venovala ručným prácam a funkcii v ČSČK vo Valaskej. V roku 1989 sa presťahovali do materskej časti obce - do rodinného domu, kde bývala spolu s rodinou syna Juraja. Tu si naplánovala svoj sen a pracovala vo svojej záhradke, ktorú neustále zveľaďovala.

Ťažká choroba prerušila jej ďalšie plány a zostala odkázaná na pomoc svojich najbližších.

Pani Viera Vichrová zomrela 17. septembra 2013.

Mgr. Božena Zúrová

Za náruč spomienok...Tvoja tvár, tvoja reč, tvoje gestá. Okamihy oživuje v pamäti po smutnej správe. Starostlivá matka, stará mama, priateľka, kolegyňa, učiteľka, dobrá známa.

A potom tá smutná správa. Božka náhle umrela. Tri jednoduché slová a za nimi život tej, s ktorou sa lúčime.

Mgr. Božena Zúrová, rodená Gašparíková sa narodila 18. septembra 1947 v Rimavskej Píle, rodičom Márii a Ľudovítovi. Základné vzdelanie získala v Tisovci. Na strednej škole pokračovala v Strednej všeobecno-vzdelávacej škole v Hnúšti - Likier, vysokoškolské vzdelanie ukončila v Pedagogickej fakulte Banská Bystrica ako učiteľka I. cyklu. Prvé učiteľské miesto získala v Základnej deväťročnej škole v Hnúšti Likier. Jej druhým učiteľským miestom bola

ZDŠ Valaská, kde pracovala najskôr 6 mesiacov ako vychovávateľka, neskôr až do dôchodku učiteľka druhého stupňa ZŠ.

Manželstvo uzavrela s Vladimírom Zúrom a spolu vychovali dvoch synov - Ivana a Róberta. Ťažkou ranou v živote bola predčasná smrť syna Ivana v roku 2003 a o tri roky neskôr aj manžela. Život jej prinášal radostné, ale aj smutné chvíle. V smutných chvíľach jej silu do života dávala láska k synovi Róbertovi a k milým vnúčatám.

Mgr. Božena Zúrová zomrela 28. septembra 2013.

S bolesťou v srdci a v hlbokom žiali oznamujeme priateľom a známym, že nás dňa 5.9.2013 opustila vo veku 80 rokov naša milovaná mamička, sestra, starká, prastarká, krsťná mama, teta a príbuzná

EDITA HARINEKOVÁ.

Syn Oskár, dcéra Bea a ostatná smútiaca rodina.

SPOMIENKY

Keď zomrie otec, slniečko zájde, v srdci nám zostane smútok a chlad. V tom šírom svete sotva sa nájde, kto by tak ako otec mal rád. More lásky si so sebou vzal a hory bolesti zanechal. Chýbaš nám stále viac a viac. Prázdno je tam, kde znel tvoj hlas, spomienka na teba ostáva v nás.

Dňa 16. októbra 2013 by oslávil svoje nedožitie päťdesiate štvrté narodeniny náš milovaný manžel, otec a syn

Ing. Zdenko Kolenička.

S láskou a večnou bolesťou v srdci spomínajú manželka, synovia, mama a ostatná rodina

Kto ste ho mali radi, venujte mu prosím, tichú spomienku.

Všetko, čo na zemi žije, vädne ako v poli kvet, tolkých drahých zem už kryje, ktorí opustili svet.

Dňa 6. augusta 2013 sme si pripomenuli smutné druhé výročie nášho blízkeho príbuzného Ivana Fašku.

Smútiaca matka, synovia Ivan, Ján a brat Igor. Tí ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

Bolesťou unavený tíško si zaspal, zanechal si všetkých, ktorých si mal rád. Spi sladko, snívaj svoj večný sen, v spomienkach sme pri tebe každý deň. Smútok a žiaľ v srdci máme, na Teba s láskou spomínáme.

Dňa 10. októbra 2013 si pripomínáme 1. smutné výročie úmrtia nášho drahého manžela a otca Františka Ovsaníka.

S láskou a úctou spomína manželka Zlata, syn Pavel, kmotra so synom a krsťná dcéra Beátka s rodinou.

To, že sa rana zahojí, to je len klamné zdanie. Zostala bolesť a tiché spomínanie.

Dňa 23. augusta uplynulo 10 rokov od odchodu nášho drahého

Milana Kučeru.

S úctou spomína manželka, deti a vnúčatá.

Fanfárami sa začala valaštianska kultúrna jeseň

V programe účinkujúci
vyjadrili krásu a talent
pohybom.

Foto: Barbora Strmeňová

Srdečne Vás pozývame na ďalšie predstavenia do kultúrneho domu:

13. októbra 2013 o 16:00 hod. sa predstaví akordeonista
Michal Červienka

27. októbra 2013 o 16:00 hod. folklórny súbor Hriňovčan

10. novembra 2013 o 16:00 hod. ZUŠ Valaská - muzikál
Mrázik

24. novembra 2013 o 16:00 hod. Spevokol Lipka
a Spevácky zbor z Tisovca

*Počas celej kultúrnej jesene Vás pozývame do výstavnej sie-
ne KD na výstavu grafití p. Háasza a p. Jenču. Výstava je
otvorená v pracovných dňoch od 8.00 do 16.00 hodiny.*

PRÍĎTE MEDZI NÁS

ZUMBA: pondelok o 19:00 hod.

AEROBIC: utorok a štvrtok o 19:00 hod.

KALANETIKA: štvrtok o 17:30 hod.

PILATES: utorok o 17:30 hod.

JOGA: streda a piatok o 18:00 hod.

Bližšie informácie Vám poskytneme v knižnici.

Dňa **31.8.2013** sa uskutočnil **1. ročník** Hokejbalového turnaja „**SUMMER CUP VALASKÁ**“ za účasti piatich družstiev. Turnaja sa zúčastnili tieto družstvá: Wanderers Valaská, Slovan Valaská, Victors Podbrezová, Nepiči Valaská a Amatéri. Turnaj sa hral systémom každý s každým 2x10 min. v skupinovej časti. Postup do ďalšej časti turnaja si vybojovali prvé štyri družstvá, ktoré sa stretli v semifinále a následne vo finále turnaja.

Výsledky:

Skupinová časť:	1. Wanderers Valaská	4	3	1	0	10 bodov
	2. Slovan Valaská	4	2	1	1	7 bodov
	3. Amatéri	4	2	0	2	6 bodov
	4. Victors Podbrezová	4	1	2	1	5 bodov
	5. Nepiči Valaská	4	0	0	4	0 bodov

Semifinále turnaja: Wanderers Valaská : Victors Podbrezová 4 : 5
sn, Slovan Valaská : Amatéri 0 : 7

O 3. miesto Wanderers Valaská : Slovan Valaská 5 : 0

FINÁLE: Amatéri : Victors Podbrezová 7 : 6 sn

/sn - po samostatných nájazdoch/

Najlepším strelcom turnaja sa stal Peter Chabada z tímu Victors Podbrezová, najlepším brankárom bol Sveto Slivka zo Slovana Valaská. Na **prvom mieste** sa umiestnil tím **Amatéri** / J. Mikloš, M. Mikloš, J. Paučo, F. Kubala, brankár J. Paučo/, druhý skončil tím **Victors Podbrezová** a tretie miesto vybojoval tím **Wanderers Valaská**. Veľké poďakovanie patrí sponzorom: **Perla Gastro Lubomír Štubňa, Moje potraviny Marek Poliak, OcÚ Valaská** a **organizátorom**, ktorí zabezpečili bezproblémový priebeh hokejbalového turnaja.

Judita Miklošová

ŠACHOVÝ TURNAJ

V jednu peknú augustovú sobotu 24.08.2013 sa uskutočnil 1. ročník turnaja v šachu a dáme, venovaný nášmu rodákovi a propagátorovi šachových spoločenských hier A.A. Baničkovi. Táto spontánne organizovaná akcia sa konala v parku za Školskou ulicou pod baldachýnom a zúčastnili sa na nej všetky vekové kategórie od školopovinnnej mládeže po 80 ročných seniorov.

Výsledky turnaja sú nasledovné:

V **ŠACHU** - 1. miesto Janko Jenča, 2. miesto Marek Pančík, 3. miesto Peter Katreniak

V **DÁME** - 1. miesto Denis Nikolaj, 2. miesto Miroslav Kúdelka, 3. miesto Viktor Rapšo

Všetci priaznivci tejto kráľovskej hry si prišli na svoje a pevne dúfajú, že turnaje v šachu budú pokračovať aj v nasledujúcich rokoch.

Za spoločnosť priateľov šachu a dámy napísal Pavel Katreniak